

HEMING RULLER TERNING:

**Ministrenes
EU-karakter-
bok** Side 12

KAMP OM KOMMUNENE:

**Bli med på
konferanse
2. april!** Side 14

GRATIS I STANDPUNKT:

**Vett-hefte om
EU og Arktis**

Les om heftet på side 15

„ EUs tilnærming peker i retning av et «EØS Extra Large», med enda sterkere grad av politisk «husmannskontrakt» og redusert demokrati i Norge.

EØS XXL

Les mer på **side 4-5**

**Meld
deg inn
med SMS**

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
POSTADRESSE> til 2090
(150,- for 2011 og
2012)

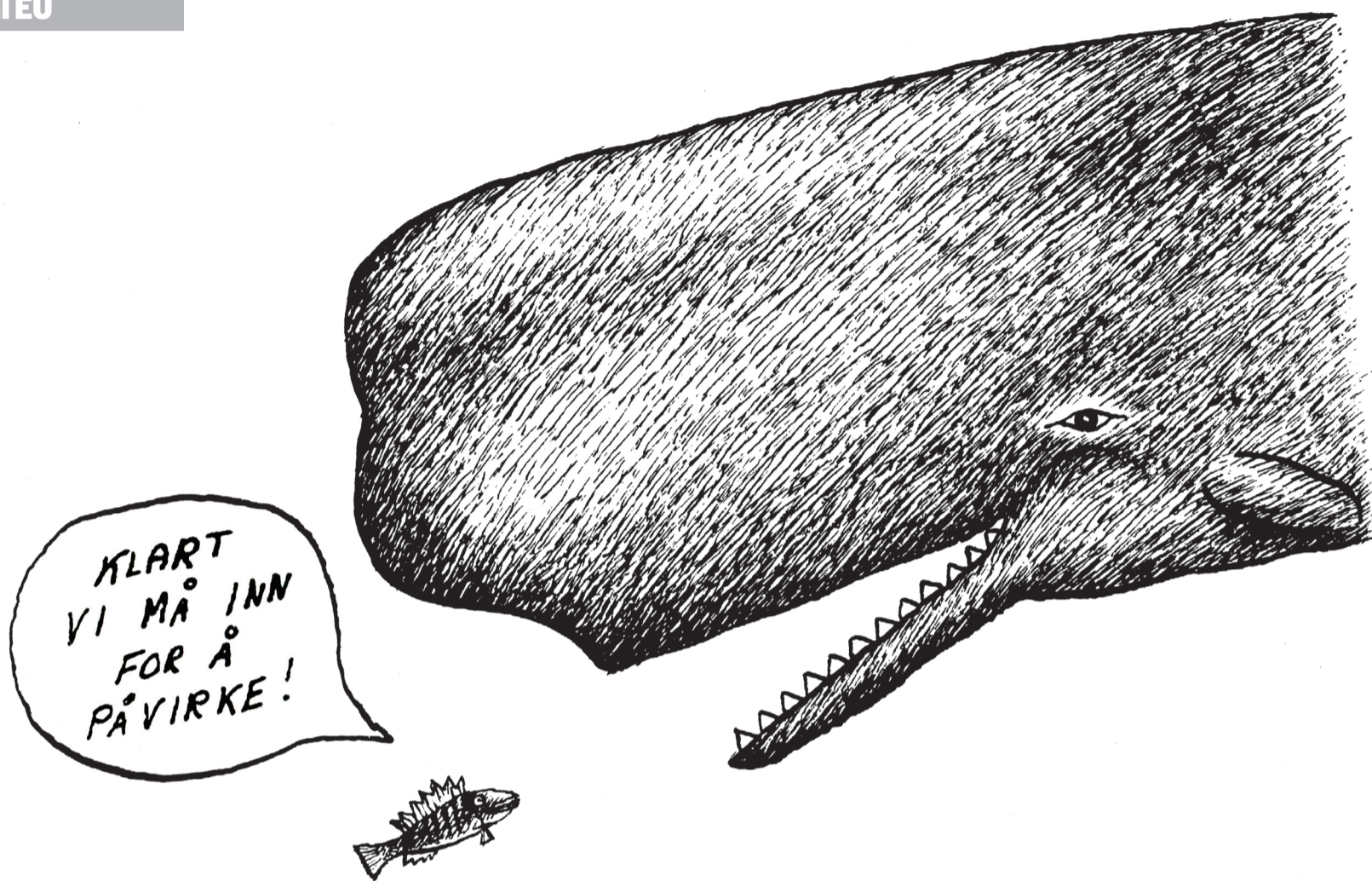

Heming Olaussen
Leder i Nei til EU

» SITATET

Jeg tror at norsk fagbevegelse har godt av å få vite hvor skapet står i dag, så får vi se hva det innebærer for framtida. Men om det er så ille som vi nå aner, vil det i alle fall sette en effektiv stopper for norsk fagbevegelses tilslutning til EU-medlemskap i all framtid.

Advokat Geir Høin i Fagforbundet på seminaret til *Alternativ til dagens EØS-avtale* 17. januar, i følge Klassekampen.

Inn for å påvirke Merkels EU?

En måte å uttrykke maktforholdene i EU på, har den slovakiske statsminister Robert Fico uttrykt slik: «I EU er det de store hundene som bestemmer. Det eneste de små hundene kan gjøre, er å finne ut hvilken stor hund de skal følge etter.»

Finanskrise må ha demonstrert for enhver at det er Tyskland som sitter i førersetet i EU. Det er hevet over tvil. Ikke bare er landet Europas økonomiske stormakt, men også den politiske. De andre EU-landene er avhengige av Tysklands velvilje, og Merkel er seg bevisst dette. Hun har dessuten begynt å bruke det på en helt annen måte enn tidligere. Flere internasjonale og norske kommentatorer (Aftenposten, DN) har understreket nettopp dette. Merkel er lederhunden i kobbelet, til dels i tospann med Frankrikes Sarkozy. De andre bikkjene kan både gjø og glefse, men tenner til å bite med har de ikke. Makta rår. Det

siste utspillet som har satt både samhold og EU på prøve, er forslaget om en «konkurransepakke», der Merkel har satt fram en rekke krav om at de andre landene i Eurosonen skal tilpasse seg tyske standarder for pensjonsalder, lønnsfastsetting, tillatt underskudd på statsbudsjettet (og grunnlovsfeste dette!), felles bedriftsbeskatning med mer.

Tysklands utspill kom helt overraskende på Barroso og EU-organene, som etter sigende ble rasende, slik også en rekke EU-land ble. Tyskernes ideer skaper enorme problemer innenrikspolitisk i en rekke land. Blant annet har Belgia indeksregulert lønnsvekst, Irland har basert økonomien på lav bedriftsbeskatning, Hellas vil ikke ha noe av at tyskerne dikterer deres grunnlov for å nevne noen eksempler. Med dette grepet ble makta i EU med ett slag flytta fra Brussel til Berlin. Merkel foreslår at EU-land kan tilslutte seg pakten «frivillig», noe som kan ligne på Schengen-avtalen.

Altså på siden av det egentlige EU. Mange spekulerer allerede i at dette kan bety realisering av den gamle ideen om et «EU i to hastigheter». De villige, som underlegger seg Tysklands ideer, og de uvillige, som får klare seg sjøl. Uten tysk økonomisk hjelp.

Budskapet er oppfattet. Tyskland og Frankrike har på toppen av det hele innkalt til et «Euroland-toppmøte» i begynnelsen av mars, utenfor EU-regi. «Utenforland» som Sverige og Danmark raser og fortviler, og den danske statsministeren har igjen tatt opp spørsmålet om en ny dansk folkeavstemming om euroen. Folket har svart i en meningsmåling der nei-flertallet aldri har vært så klart for å forsvare den danske krona og si nei til euro.

Motsetningene i EU blir sterkere. Den sosiale uroen kommer til å øke. De politiske krisene kan komme til å stå i kø – først i Irland. (Artikkelen er skrevet 15. februar, altså før det irske valget.)

Det er inn i dette EU ja-siden ønsker å føre Norge. Ut fra påstandene om at «vi må inn for å påvirke». Påvirkningsideen er på grensa til det latterlige. Alle som ikke er blindet av propaganda må se de maktpolitiske realitetene. De er slik Robert Fico uttrykte dem. Norge kommer til å være en kommodebikkje i dette selskapet. Erna Solberg, Jonas Gahr Støre og Jens Stoltenberg kommer til å være totalt tannløse, rent bortsett fra at de stort sett vil være veldresserte pudler som bare håper at noen vil klappe litt på dem og fortelle hvor flinke de er, innimellom. Flinkis-statusen kan de for så vidt bare videreføre til det de driver med allerede. Ja-siden har ingen agenda for å påvirke EU. De er nesten 100 % enige i alt EU gjør. Så hva er det de skal inn og påvirke? På vegne av hvem? Trøsten er at det norske folk har skjont tegninga. Norsk EU-medlemskap blir en stadig fjernere drøm.

Standpunkt

TIPS OSS! Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. Epost: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Ansvarlig redaktør: Heming Olaussen
Redaktør: Sindre Humberset
Layout: Eivind Formoe
Redaksjon: Torunn Kanutte Husvik, Hege Lothe, Marianne Granheim Trøyflat og Dag Seierstad

Korrektur: Elisabeth S. Gundersen, Hilde Loftesnes Nylén, Jens Kihl og Kjell Arnestad.
Opplag: 34 000
Post- og besøksadresse: Storgata 32, 0184 Oslo
Kontakt oss: standpunkt@neitileu.no

Telefon: 22 17 90 20
Redaksjonen avsluttet: 23.2.2011
Medlemskap i Nei til EU koster 290,- kroner pr. år, og kan betales inn til kontonummer 7874 05 01517.

Trykkansvarlig: Datatrykk

Annonser og istikk: Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og istikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

” Det mest skjebnesvangre ved EU er at liberaliseringspolitikken har ryggdekning i de grunnleggende markedsfrihetene i EU-traktaten.

Maktesløse mot konkurransen. Den tyske fagbevegelsen var maktesløse da konkurransen ble sluppet løs i et samfunn med stor og langvarig arbeidsløshet. Fagforbundet Ver.di organiserer ansatte i tjenesteytende sektor. Med rundt 2,1 millioner medlemmer er de en av verdens største uavhengige fagorganisasjoner. ILLUSTRASJONSFOTO: OLIVER KLAS

Arbeidsliv som radbrekkes

Media har vært overfylt av kriseskildringer fra ulike deler av Europa siden høsten 2008. Det de ikke har klart – eller vært villige til – å oppdage, er at arbeidslivet har vært i stadig krassere krise i mer enn et kvart århundre. Siden 1980-tallet har det skjedd en radbrekking av arbeidslivet i Europa, både i øst og vest – som også i USA, Japan og Kina.

I Europa er EU den store drivkraften bak endringene i det økonomiske livet. 1985 setter det store tidsskillet i nyere europeisk historie. Fram til 1992-93 var det konkurransen på varemarkedene EU var mest opptatt av å fremme. Utover på 1990-tallet måtte så viktige offentlige tjenester som tele, post, jernbane, busstransport, strøm- og gassforsyning tåle stigende konkurranse fra private selskap. Andre viktige tjenestemarkeder ble så åpna for konkurranse med tjenstedirektivet av 2006.

EUs regelverk påbyr ikke direkte at offentlig virksomhet privatiseres. Men friest mulig konkurranse på åpne markeder er et så grunnleggende EU-prinsipp at det i praksis fremmer privatisering.

Tyskland er det verste eksemplet på hvordan Europas største og best organiserte fagbevegelse sto maktesløs

da konkurransen ble sluppet løs i et samfunn med stor og langvarig arbeidsløshet. Ikke noe sted i Vest-Europa har fristilte markeder slått ut med så usosial kraft som i Tyskland.

Lønnsforskjellene har økt i alle europeiske land, men med unntak for Polen slår Tyskland alle rekorder. 1,9 millioner tyskere tjente i 2006 mindre enn fem euro timen. Hundretusener i full jobb må ha sosialhjelp for å klare seg.

Det mest skjebnesvangre ved EU er at liberaliseringspolitikken har ryggdekning i de grunnleggende markedsfrihetene i EU-traktaten. Den traktaten kan bare endres på så grunnleggende punkter hvis alle medlemsland, for tida 27, er enige om det.

Det er dette som gjør markedsliberaliseringa i EU så særegen. Det ligger innbygd i EU-logikken at verken regjeringer eller velgere skal kunne omstemme seg – ut fra de erfaringene en gjør med så utstrakt liberalisering.

Da er det ekstra ille at EU-domstolen i 2007-08 har felt en serie med dommer som svekker handlefriheten til fagbevegelsen i en situasjon der den på forhånd er på defensiven i de fleste land i Europa.

Her i Norge kan en serie med nye arbeidslivsdirektiv være på vei inn i EØS-avtalen. Et direktiv om sesongarbeid kan gjøre det lettere å hente inn billig arbeidskraft fra land utafør EU. EL- & IT-forbundet forbereder seg til kamp om yrkeskvalifiseringsdirektivet fordi det kan svekke krav til elektrikere som tar jobber i Norge. Arbeidstidsdirektivet kan bli endra slik at det tillater lengre arbeidsdager og kortere hviletid.

LO-sekretariatet har godtatt vikarbyrådirektivet – på sviktende grunnlag. Direktivet har både gode og dårlige sider. Det som er bra, er at direktivet i prinsippet skal gi innleide arbeidere samme lønns- og arbeidsforhold som de fast ansatte. Men det kunne vi ha ordna med vedtak i Stortinget.

Det som er klart betenkelig, er at direktivet vil føre til at inn- og utleie av arbeidstakere blir langt mer vanlig enn i dag. Det er hensikten med direktivet.

Både arbeidsmiljøloven og en del norske tariffavtaler legger begrensninger på bruken av innleide arbeidere. Fellesforbundet, EL- & IT-forbundet, Norsk Transportarbeiderforbund og NNN har slike tariffavtaler. Alle slike begrensninger på innleie kan stå for fall.

Postkom, fagforbundet for postansatte, har i lengre tid ført en aktiv kampanje mot å godta EUs tredje postdirektiv. Forbundet satser på at kampen mot postdirektivet kan vinnes hvis alle som rammes, kaster seg inn i en felles kampanje for å kreve at Norge må reservere seg mot postdirektivet. Forbundet prøver å nå fram til fagforeninger i andre forbund, til bedrifter og lokale industriforeninger, bondelag og lokale miljøforeninger, partilag og kommunestyre – kort sagt til alle som vil hindre at posttjenestene blir dyrere og sjeldnere utenom Oslo-området.

Dag Seierstad
Varamedlem til styret i Nei til EU

EU VIL UTVIDE EØS-AVTALEN:

EØS XL

EU har stadig nye ess i ermet. No vil Ministerrådet ha heile EØS-avtalen inn på teppet.

2011 kan bety slutten på EØS-avtalen som vi kjenner han. Det er ikkje berre Nei til EU og ein og annan stortingspolitiker og interesseorganisasjon i Noreg som meiner EØS-avtalen er fullmoden for revisjon. Også Ministerrådet i EU har varsla nye taktar.

I konklusjonane etter Ministerrådsmøtet 14. desember 2010 blir det uttrykt ønske om full gjennomgang av avtalen. Det blir vist til at både Noreg og Lichtenstein er inne i evalueringssprosser og at ein ønskjer tilsvarande i EU. Ministerrådet skisserer ein meir omfattande EØS-avtale der fleire samarbeidsområde er inkluderte. Rådet stiller også spørsmålsteikn ved om regelverket for den indre marknaden er tilstrekkeleg harmonisert på tvers av EU- og EFTA-land, og om det er muleg å gjera ei «oppdatering og forenkling» av implementeringsprosedyrane.

EØS-nisse på lasset

Tilnærminga til EU peikar i retning av eit EØS Extra Large. Det var konklusjonen på styremøtet til Nei til EU i januar. I ei fråsegn frå møtet blir det åtvara mot enda sterkare innslag av politisk husmannskontrakt og svekt demokrati i Noreg. Fråsegna framhevar også at den noverande EØS-avtalen uansett står for fall.

– Eg er uroa for ei enda sterkare stramlineforming av norsk EU-tilpassing, seier Heming Olaussen, leiaren i Nei til EU.

Når EU uttrykkjer at dei vil ha ein meir automatisert avtale, tolkar Olaussen dette som ein mindre demokratisk avtale. Med dagens praksis er det slik at Stortinget handsamar alt av EØS-regelverk som kjem frå Brussel, og leiaren i Nei til EU er redd ei endring her vil verke utvidande på EØS-avtalen. Især sidan EU har gått vekk frå den såkalla søylestrukturen sin.

– EU lagar no meir samansett regelverk som omfattar fleire sektorar. Det gjer at Noreg må svelgje ting som i utgangspunktet ikkje høyrer heime i samarbeidet om den indre marknaden. Resultatet er at mykje som vi aldri har sagt ja til, likevel blir med som nissen på lasset, meiner han.

Ingenting nytt frå EU

Men det ser ikkje ut til å vera

Heming
Olaussen

Ulf
Sverdrup

grunn til frykte noko frå EU med det første. Martin Skyly, ambassaderåd ved EU-kommisjonen sin delegasjon til Noreg, seier det så langt ikkje har skjedd noko i saka. Han kan elles opplyse om at det er European External Action Service (EEAS), avdeling for Vest-Europa, som skal stå for arbeidet.

Dag Seierstad, styremedlem og tidlegare utgreiingsleiar i Nei til EU, er relativt avslappa. Han seier han ikkje vil ta sorgene på forskot, men kan skissere eit par scenarier.

– Dei kan koma til å utfordre reservasjonsretten vår. Gro og andre på ja-sida sa i 1992 at denne kunne nyttast, men det har aldri EU sagt, påpeikar han.

Seierstad presiserer likevel at det vil vera svært vanskeleg å fjerne denne formelle retten. Det vil eventuelt krevje ei grunnslovendring, ettersom § 93 seier at Stortinget ikkje har høve til å avgi makt til internasjonale organisasjonar vi ikkje er medlemmar av. Det er derfor liten grunn til uro, meiner Seierstad.

– Vi er raske til å implementere. Og til no har alle direktiv vorte godkjent. Så veldig plundrete kan det ikkje ha vore for EU, konstaterer han.

Ei anna mulegheit er at EØS skal omfatte fleire saksområde. Mulege felt er sosialpolitikk, skattepolitikk eller utvida handel med landbruksvarer. Seierstad minnar om at Veterinæravtalen i 1998 vart underlagt EØS-regelverket.

– Men kvifor skal norske politikarar godta slike utvidingar av avtalen?

– EU har tidlegare skremt med forseinking av fiskeeksporten vår. Elles er det jo ein del jafolk som gjerne implementerer alt som kjem frå Brussel.

Klima for samarbeid

Ulf Sverdrup, sekretariatsleiar for Europautredningen og elles

statsvitar og forskar, har heller ikkje konkrete svar på kva som kjem til å skje. Han minnar om at EU, i følgje vedtaka frå Ministerrådet, er tilfredse med EØS, og uttrykkeleg seier at dei vil halde fram samarbeidet. Han trur ikkje EU vil forsøke å vera vanskelege, og avviser kontant at vetoretten skulle bli utfordra.

– Det vil i så fall innebera ei reforhandling av hovuddelen i EØS-avtalen, noko som hittil ikkje har skjedd. Skulle denne endrast, må avtalen på nytt godkjennast i alle EØS-landa, peikar han på.

Sverdrup meiner energi, klima og nordområdepolitikk er sannsynlege område å intensivere samarbeidet på. EU nemner sjølv desse i sine konklusjonar, og Sverdrup oppfattar at det er stor politisk vilje i Noreg til å samarbeide rundt slik spørsmål. Ministerrådet nemner også auka handel med landbruksvarer som eit muleg intensivert samarbeidsområde, men her er Sverdrup tvilande.

– Sidan EØS-avtalen pålegg Noreg å diskutere eit utvida landbrukssamarbeid med jamne mellomrom, nyttar EU høvet til å minne om det. Men dette er kontroversielt, og det er ikkje tilstrekkeleg politisk vilje i Noreg til å gå med på det, spør han.

Vakn opp, nei-parti!

Nei til EU arbeider med å få svar på kva som vil koma frå EU si side. Gjennom prosjektet *Alternativ til dagens EØS-avtale* er representantar for unionen utfordra til å koma og fortelje kva som eigentleg er meint med vedtaka, men både EU-kommisjonen i Brussel og EU-ambassadøren i Oslo har takka nei til dette. Heming Olaussen er oppgitt.

– Avslaga styrkjer vår mistanke om at det her er ugler i mosen. Vi er redde for ein lukka prosess mellom EU og det politiske etablissementet i Noreg, i staden for ein open og opplyst debatt. Stortinget og dei politiske partia må utfordre EU på kva det er dei eigentleg tenkjer. I denne saka treng vi ein vaken opinion og vakne nei-parti.

Av Marianne Granheim Trøyflåt

mariannegt@neitileu.no

FAKTA

Vil ha EØS XL

■ Ministerrådsmøtet 14. desember 2010 vil ha full gjennomgang av EØS-avtalen. EU vil ha undersøkt om «EU interest is properly served by the existing framework of

relations or alternatively by a more comprehensive approach, encompassing all fields of cooperation and ensuring a horizontal coherence.»

DEBATT OM EØS:

Alternativ til sosial dumping

Det er mykje å ta av når problematiske sider ved EØS-avtalen skal på dagsorden. Faglege rettar er ein naturleg start.

– Vi meiner heilt klart at det internasjonale regelverket må ha rang over det regionale, sa LO-sekretær Trine Lise Sundnes til ein fullsett sal da prosjektet *Alternativ til dagens EØS-avtale* hadde første seminaret sitt.

Seminaret vart halde måndag 17. januar på Håndverkeren Konferansesenter i Oslo. Tema var løns- og arbeidsvilkår i offentlege kontraktar, eit område der norske styresmakter har kome i klem mellom EØS-regelverk og plikter knytte til den internasjonale ILO 94-konvensjonen. ILO 94 trådte i kraft i 1996 og har til føremål å sikre innhaldet i tilsetningskontraktane når det offentlege set bort arbeid.

Fornem oppslutning

Prosjektet *Alternativ til dagens EØS-avtale* er dermed oppe og går. Etter eit lengre forprosjekt er det klart at Sigbjørn Gjelsvik skal vera prosjektleiar fram til juli 2012. I og med at regjeringa har sett ned eit offentleg utval for å gjennomgå EØS-avtalen, men ikkje gitt utvalet i oppdrag å greie ut alternativ, har fleire organisasjonar, mellom andre Nei til EU, gått saman om å gjennomføre eit parallelt prosjekt.

Både ESA-presidenten Per Sanderud, førstesekretær i LO, Trine Lise Sundnes, avdelingsdirektør i Arbeidsdepartementet Eli Mette Jarbo og advokat i Fagforbundet Geir Høin var til stades 17. januar og heldt innleiingar. I ein paneldebatt seinare på dagen var også NHO representert ved advokat Kurt Weltzien og dei raudgrøne regjeringspartia med kvar sine stortingsrepresentantar.

Konservativt trugsmål

Frontane var steile. Etter dagens forskrifter er det krav om at minstestandardane for løns- og arbeidsvilkår i tariffavtalane blir overhaldne ved offentlege kontraktar. Sanderud minna om at dette, i følgje ESA, er i strid med EØS-avtalen § 36 som forbyr restriksjonar på den frie flyten av tenester mellom medlemslanda. I tillegg kan det kanskje vere i konflikt med utstasjonsdirektivet som krev klart formulerte vilkår. Regjeringa er i ferd med å endre forskriftene.

Sundnes frå LO tok kraftig til motmæle mot ESA-presidenten. Ho minna om at ILO 94-konvensjonen forbyr ei utholing av rettane for dei tilsette. Ved offentlege kontraktar skal styresmaktene krevje løns- og

ESA trussel mot faglege rettar. LO-sekretær Trine Lise Sundnes meiner at ESA og konservative regjeringar innanfor EU trugar faglege rettar som kjem gjennom ILO 94-konvensjonen.

FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

Sigbjørn Gjelsvik

arbeidsvilkår som ikkje er dårlegare enn det som følgjer av tariffavtale. ILO 94 er ratifisert av 60 statar og ni av desse er EU-medlemmar.

EU-kommisjonen forhold seg svært passivt til konvensjonen, og han er ikkje nemnt i nokon av EU sine dommar. Sundnes la likevel vekt på ESA og konservative regjeringar innanfor EU som største trugsmålet mot faglege rettar på dette området.

Breidt og ambisiøst

Seminaret fekk ein del mediedekking, og prosjektleiaren er nøgd.

– Arrangementet fekk god omtale innan fagpressa, og med

tanke på temaet er nok dette det viktigaste. Det var ein veldig god start for prosjektet. Over hundre førehandspåmeldte deltakarar er kjempebra. Eg er veldig godt nøgd med det, seier Gjelsvik.

Prosjektet rullar no vidare, med indre- og ytremedisinske tiltak. Utgreiingsarbeid med fokus på mulege alternative avtalar vil stå sentralt, det kjem ei seminarrekke utover året og det vil koma innspel til det regjeringsoppnemnte Sejerstedsutvalet. Synleggjering av debatten om alternativ til EU/EØS i andre land er ei anna viktig målsetjing med prosjektet. Rapportar, føredragsmalar, løpesetlar og liknande blir produsert fortløpande.

Av Marianne Granheim Trøyflat

mariannegt@neitileu.no

FAKTA

Alternativ-prosjektet

■ Prosjektet *Alternativ til dagens EØS-avtale* er no sett ned, og Sigbjørn Gjelsvik skal vera prosjektleiar fram til juli 2012.

■ Leiaren for styringsgruppa er Jan Olav Andersen frå EI & IT-

forbundet og organisasjonane som deltek er Fagforbundet, EL&IT-forbundet, Nei til EU, Bondelaget, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norges Bygdekvinnelag, Natur og Ungdom og Ungdom mot EU.

➔ KORT & GODT

Demokratisk underskot i EØS

■ **Snakk om suverenitet!**

Avtala er ein demokratisk katastrofe, forkynte professor Erik Oddvar Eriksen for dei framømte på Litteraturhuset tysdag 18. januar, der Europautredningen inviterte til debatt om det demokratiske underskotet i EØS-avtalen. Til å innleie var heile tre statsvitskapsprofessorar frå Universitetet i Oslo hanka inn, Eriksen sjølv, Janne Haaland Matlary (biletet) og Øyvind Østerud.

Som sidekommentatorar stilte tidlegare Ap-statsråd Hallvard Bakke og tidlegare Høgre-statsråd Kristin Clemet. Bakke viste ei tilbakelemt haldning til heile EØS-avtalen, og meinte at sjølv om vi kunne greidd oss godt utan

heile avtalen, gjekk det svært så bra med henne også. For Clemet var EØS ein

liten flik av det fullkomne EU-eventyret ho ein gong håpa Noreg skulle bli ein del av.

Europautredningen er det regjeringsoppnemnte utvalet leidd av Fredrik Sejersted som i løpet av året skal greie ut føremonene og ulempene av EØS-avtalen. Debatten 18. januar vart delvis overført i NRK Urix og hadde om lag tre hundre tilhøyrarar i salen. Møtet var det første i serien *Utenfor og innenfor. Norge og EU*.

Medlemsnedgang i 2010

■ **Endeleg medlemstal i**

Nei til EU for 2010 enda på 29 098. Vi nådde altså ikkje medlemmålet på 30 000 medlemmer i 2010, og klarte heller ikkje å nå opp til rekordmedlemstalet frå 2009, på 30 132. Medlemstalet er likevel det nest høgste sidan folkerøystinga i 1994.

– Medlemsnedgangen skuldast delvis at vi ikkje hadde fullt så sterkt trykk på verving i 2010 som i 2009,

samt at det er tyngre å overtyde nei-folket om at det er naudsynt å

verte medlemmer når ja-sida berre har 22,5 prosent på meiningsmålingane, seier organisasjonskonsulent Vigdis Høbbøl i Nei til EU.

Ho minner også om at trass i den samla nedgangen, så har Nei til EU verva 2184 heilt nye medlemmer i 2010.

Europabevegelsen veks

■ **Generalsekretær** Trygve

Nordby opplyser til NTB at Europabevegelsen har auka med 26 medlemmer til 5 845 i 2010. Dette kan vere starten på planen som Paal Frisvold lanserte i 2009 om å auke medlemstalet i Europabe-

vegelsen til 50 000. Sjølv om det med dette tempoet vil ta 1731 år til målet er nådd. I 2007

var derimot medlemstalet på 6964, i følgje ABC Nyheter.

Dag Seierstad • Den nye kampen om arbeidslivet

NÅ I NYTT OPPLAG

«Mer politisk brennbar enn biodiesel.»
Kultur- og debattredaktør
Petter Raaum, *Dagbladet*

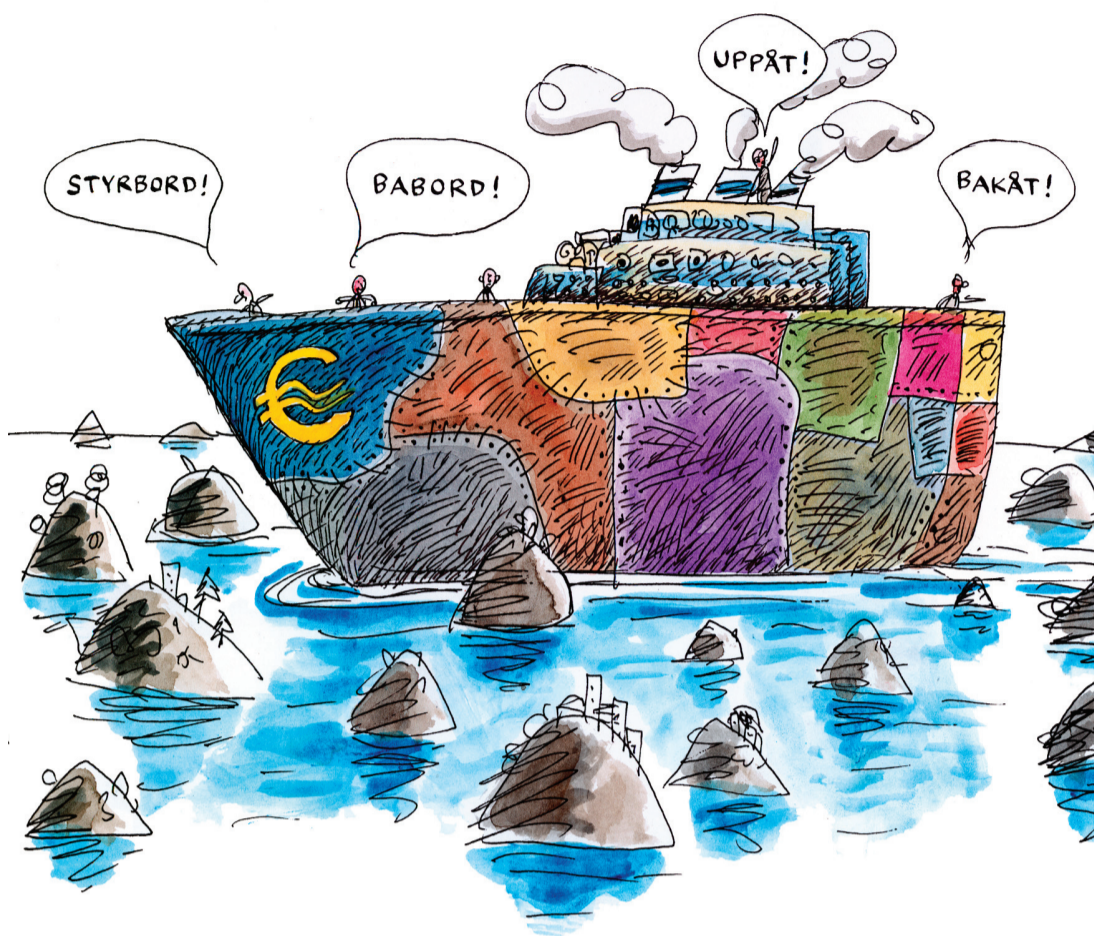
«... overbevisende ... grundig ... Dag Seierstad har skrevet ei klargjørende bok om de drastiske endringer i det europeiske arbeidslivet.»
Ottar Brox

«Vi befinner oss i dag i en alvorlig historisk og økonomisk krisesituasjon, og Dag Seierstads bok viser dramatikken dette kan innebære for lønnsstakere i hele Europa.»
Erik S. Reinert

www.respublica.no

ROBERT NYBERG

KORT & GODT

Sikre deg sommarens antrekk!

■ **Rebel's Nest** lagar politiske t-skjorter. Vi fall for denne modellen. Slik presenterer dei den: «Festung Europa, Hitlers propagandabegrep for å beskrive de europeiske områdene okkupert av Nazi-Tyskland, har i vår tid fått en ny betydning. Europa har fått nye murer. I 2005 etablerte EU byrået Frontex, en organisasjon som har som oppgave å organisere vakt-holdet av Europas eksterne grenser. Frontex sørger for å stoppe asylsøkerne – før de

får muligheten til å bli asylsøkere.[...]

Selv om det å stoppe innvandrere før de får mulighet til å forklare seg og søke asyl, er et klart brudd på Genevekonvensjonen (art. 13), er det godt nytt for politikere som ønsker å begrense antall asylsøkere – uten å endre den interne asylpolitikken.

Velkommen til Festung Europa.»

Kjøp t-skjortene her:
www.rebelsnest.no

Trur ikkje på sosialdemokratisk Europa

■ **Europautredningen** heldt møte 1. februar med tema «Er Norge Europa? Europa og norsk identitet», der sosialantropologiprofessor Thomas Hylland Eriksen og NUPI-forskar Iver B. Neumann la fram ein rapport om temaet. Rapporten er også utgangspunkt for ein kronikk som er omtalt i ein annan artikkel i Standpunkt. Neumann

Thomas Hylland Eriksen

meinte utgangspunktet for debatten var feil.

– Det siste man skal gjøre hvis man skal kartlegge hva folk mener om Europa, er å se på hva filosofer og akade-

mikere mener om Europa, sa Neumann i følge Nationen 1. februar.

Thomas Hylland Eriksen avviser unionsprosjektet til den såkalla radikale ja-sida.

– Jeg tror ikke på det sosialdemokratiske Europa. Det er et umulig prosjekt. Det er altfor mange portugisere og grekere, forskjellen er for stor.

Kroatisk EU-skepsis

■ **EU-journalist** i Nationen, Michael Brøndbo, hevdar på sin Facebook-profil at ein av dei leiande akademiske ekspertane på EU-skepsis i Kroatia er leiar for sexologiavdelinga ved Universitetet i Zagreb.

Kommentarane til statusoppdateringa har sjølvsagt

ikkje latt vente på seg, blant desse heftige framlegg til overskrifter som: «Sexy å vera EU-skeptisk» og «Folkeleg reisning mot EU-medlemskap». Nei til EU kunne mulegvis kasta seg på karusellen og føreslått noko slikt som «Den nakne sanninga om EU», «Beskytt deg mot

svenskesuget» eller «Kjønnsdimensjonen forklarer stadig meir av EU-standpunktet».

Til så lenge er det greitt å konstatere at buskisar om EU aldri vil bli like artige som det faktum at store delar av den norske eliten meiner EU er demokratisk, fredsskapande og miljøvenleg.

Euro-debatt: Høyres Nikolai Astrup og Hallvard Bakke, tidligere leder i SME. FOTO: IDA VALEUR

STUDENTER MOT EU:

Euro-debatt på Ås

Studenter mot EU sitt lokallag ved Universitet for miljø- og biovitenskap (UMB) på Ås arrangerte i februar euro-debatt.

Euroens rolle under finanskrisa og hvordan euroen påvirket dynamikken innad i EU var den sentrale problemstillingen under debatten. I panelet satt Hallvard Bakke, som ledet Sosialdemokrater mot EU i 1994 og Høyres EU-talsmann Nikolai Astrup, samt representanter fra NHO, For Velferdsstaten og KS.

Halvard Bakke slo fast at dersom valutaunionen skal fungere må EU overstyre medlemslandenes statsbudsjett, og unionen må få et langt større fellesbudsjett som kan brukes til konjunkturutjevning. Det vil redusere det nasjonale demokratiet.

Han påpekte at eurolandene har såpass ulik økonomi at det blir vanskelig for hvert enkelt land å komme i økonomisk balanse når de ikke kan justere valutaen selv. Euro-landene har ikke noe vilje til å overholde reglene om budsjettunderskudd som skulle sikre stabilitet når selv Tyskland og Frankrike brøt dem kort tid etter at euroen ble innført.

– Euroen er å stille vogna framfor hesten. I stedet for å bygge opp en føderalstat først og så inngå en valutaunionen gjør man det omvendt. Gjennom en valutaunion nødvendiggjør man en stadig mer samlet politikk, poengterte Bakke.

Føderalstat ikke ønskelig

Nikolai Astrup mente på sin side at en føderalstat verken var realistisk eller, etter hans personlige mening, ønskelig, og han mente at euroen ikke hadde skyld i den økonomiske krisen i Hellas og Irland.

– Euroen er ikke en del av problemet, men en del av løsningen, sa Astrup, og trakk fram EUs indre marked som en positiv ting for å øke handelen med kriselandene.

Helene Bank fra For Velferdsstaten var uenig i denne påstanden.

– Det indre markedet består av nesten 30 land som konkurrerer seg i mellom, sa hun.

Hun viste til at Tyskland gjennom å holde lønningene nede hadde styrket egen konkurransekraft, og at deres overskudd på handelsbalansen var en del av forklaringen på oppbyggingen av stor statsgjeld i mange søreuropeiske land.

Alle debattantene var enige om at euroen sannsynligvis ikke kommer til å bli innført i Norge i nærmeste framtid. Høyre og NHO var likevel, som ventet, langt mer positive til euroen enn Halvard Bakke og Helene Bank.

Av Jonas Lindstrøm
Studenter mot EU

Medieblikk

Sindre Humberset

■ Stortingsrepresentant **Torbjørn Røe Isaksen** fra Høgre kommenterer den nye botnrekorden der berre ein av fire seier ja til EU på bloggen sin konservativ.no 24. januar. Han viser til at Noreg i motsetnad til nesten alle andre land i Europa har kome godt ut av finanskrisa, men trur trenden også har andre årsaker: «Det blir nemlig stadig vanskeligere å se hvilke grupper som skal endre mening og dermed gi ja-siden fremgang igjen.»

«Om det skal komme ny dynamikk i EU-saken må noen **bytte side**. Det har de gjort, men de har gått til nei-siden. Samtidig har ikke venstresiden i Norge blitt mer positive. Jeg tror den økende skepsisen på høyresiden skyldes at EU i stadig større grad fremstår som en **sosialdemokratisk, overformynderisk stat** – ikke bare som et handelssamarbeid og fredsprosjekt. Med andre ord tappes ja-siden fra høyre, samtidig som få nye grupper kommer til.»

■ Debattmøtet om EØS som demokratisk katastrofe i regi av Europautredningen 17. januar fekk nok

ein gong synleggjort den høge faglege standarden som norsk «Europa-forsking» ligg på. Professor **Erik Oddvar Eriksen** ved *Arena senter for europaforskning* har hatt ein imponerende karriere på universitetet, men må ha gått glipp av kurset i prosentrekning. «Norge overtar **99,9 prosent av alt lovverk EU utformer**», hevda Eriksen i følge ABC Nyheter 19. januar. Han heldt fram slik: «Da Eriksen påsto det samme i 2008, fant Nei til EUs utreder Morten Harper fram statistikkene: En gjennomgang [...] viser at EU i perioden 1998–2007 vedtok mer enn ti ganger så mange lover som det Eftalandsene tok inn i EØS-avtalen. I den tiårsperioden ble totalt 4004 rettsakter tatt inn i EØS-avtalen. EU vedtok i samme periode 44.074 rettsakter.» Dei 40.070 rettsaktene som ikkje vart teke inn i EØS-avtalen utgjør då altså 0.01 prosent av totalen.

■ Vi i Nei til EU kjende oss trygge på **Wikileaks-avsløringane** kom rullande for nyttår. Vi har jo ingenting å skjule!

Så sjokket var stort då vi 14. desember kunne lese følgjande i Dagbladet: «Daværende statssekretær **Liv Monica Stubholt** (Sp) i Olje- og energidepartementet får sin karakteristikk av USA-diplomatene: 'Selv hennes egen stab lurer av og til på hvorfor hun er medlem av Senterpartiet, som er kjent for å være mest populær blant **drilkefældige Nei til EU-bønder fra Midt-Norge**', heter det.» Kjelder i Senterpartiet meiner diplomatane må ha sine observasjonar frå ein fest hjå Ola Borten Moe.

■ Den nye presidenten i EU-rådet, **Herman Van Rompuy**, meiner som nemnt i førre nummer av

Standpunkt at EU har kome godt ut av den økonomiske krisa. Derimot er det andre truslar som uroar EU-leiaren meir. I følge den britiske avisa The Daily Telegraph 10. november har Van Rompuy funne ut at «**EU-skepsis fører til krig**.» I ein tale i Berlin slår han fast at den nye EU-skepsisen er grunna i frykt. «Den største fienden til EU i dag er frykt. Frykt fører til egoisme, egoisme fører til nasjonalisme og nasjonalisme fører til krig.»

■ Van Rompuy heldt talen to veker etter at den britiske statsministeren **David Cameron** er-

klærte at han er EU-skeptikar. Ein talsmann for Van Rompuy klargjorde at det ikkje var den typen EU-skepsis som Cameron gjev uttrykk for som EU-presidenten reagerer på, men dei som vil ha utmelding av EU. «Verken Storbritannia eller andre land er i stand til å overleve på eiga hand. Eg er sikker på at Cameron vil vere samd i det.» seier talsmannen. **Dan Hannan**, som er EU-parlamentarikar for det britiske konservative partiet og EU-motstandar, er derimot usamd: «**Noreg og Sveits** ser jo ut til å klare seg sånn nokolunde, med høgare levestandard enn nokon andre i EU. Ingen av dei ser ut til å ha vore i krig dei sista åra heller», konstaterer han i følge The Daily Telegraph.

■ Nei til EU skal i 2011 setje søkjelys på korleis EØS-avtalen set grenser for den lokale handlefridomen. Enkelte i kommune-Noreg har oppdaga desse grensene på eiga hand. Eit eigeidomssal i regi av Lar-

vik kommune fekk sinna i kok då det viste seg at salet truleg var i strid med regelverket. **Høgre-representant Terje Anthonsen** erklærte 9. desember til Østlandsposten at «**jeg er drittlei av EØS-regler**. [...] Drit i EU. Det kommer ikke noen fra Brussel fordi om vi **tafser på noen EU-regler**. Spør en greker når han sist hadde bilen på EU-kontroll. Og de er med i EU. Vi nordmenn skal alltid være best i klassen.» I ingressen stiller avisa det viktige spørsmålet «Bør Larvik følge EU-regler?», men utan å gje noko svar.

■ Standpunkt har tidlegare teke opp spørsmålet om det er takhøg i partiet Høgre for EU-motstandarar. No har vi fått svaret, eller i alle fall svar på kor stor takhøg det er i Larvik Høgre. Den uredde **EØS-kritikaren Terje Anthonsen vart vraka** frå vallista til Høgre av nominasjonsnemnda, som ikkje legg skjul på grunnen til vrakinga. «Terje var med helt til han kom med utspillet i ØP om at man skulle 'drite' i EUs regler. Etter det ville ikke flertallet i komiteen ha ham med lenger», seier leiaren i nominasjonsnemnda, Arild Lund, til Østlandsposten 17. januar. Det er uklart om det var innhaldet eller ordbruken som var mest skadeleg for kandidaturet.

■ I Standpunkt nummer 5-2010 melde vi at **Paal Frisvold** karakteriserte Nei til EU som den «bruneste»

organisasjonen i Noreg. I blogg-artikkelen «Hva vil Nei til EU?» på www.jasiden.no 29. september trekkjer Frisvold denne karakteristikken tilbake.

«Flere har reagert på at jeg i en kommentar til Finansavisen har brukt begrepet 'brun' i omtalen av organisasjonen Nei til EU (NTEU). Det var dumt av meg. Det gir feil assosiasjoner og tar oppmerksomheten vekk fra det jeg ønsket å sette fingeren på; nemlig det at Nei til EUs politikk stadig prøver å rive EU-samarbeidet fra hverandre og bringe oss tilbake til nasjonenes Europa. Organisasjonen står for en **egoistisk og nasjonalistisk** tankegang som ville ha holdt utviklingen i samfunnet vårt tilbake og hatt store konsekvenser for velferd, miljø og solidaritet. I et europeisk perspektiv plasserer derfor NTEU seg **helt i ytterkanten** av det politiske spekteret.»

Så då skulle vel dét vere greitt.

NETTIPS

Denne gang presenteres tre nettsteder som har det til felles at de ikke akkurat er preget av mye EU-skepsis. Men like fullt er de verdifulle og interessante, da de på hvert sitt vis er bidrag til den løpende EU-debatten. Førstnevnte legger føringer for det som kan bli et skikkelig oppgjør om EØS. De to andre er blogger som hyppig oppdateres og drøfter aktuelle EU-spørsmål med utgangspunkt i nordmenn bosatt i utlandet.

Europautredningen

www.europautredningen.no

UTENFOR & INNENFOR NORGE OG EU

10 møter våren 2011

Det bredt nedsatte utvalget som skal utrede EØS-avtalens virkninger, kalt Europautredningen, (tidvis kjent som «Serjested-utvalget») har bidratt til krusninger i overflaten på EU-/EØS-debatten her i landet. Det forventes økt intensitet når konklusjonene nærmer seg mot slutten av året. Inntil

videre er det nettsidene og møtene i regi av Europautredningen som er av størst interesse for mange av oss. Nettsidene til prosjektet er proppfulle av informasjon om folkemøter, referater fra folkemøter, nyhetssaker, eksterne utredninger og så videre. Nettsidene er enkle og greie og et absolutt *must* for alle som er interessert i Norge og EU. Anbefales sterkt til alle Nei til EU-medlemmer!

Europabloggen

www.europabloggen.no

Et interessant tilskudd til norske nettsider om EU er Europabloggen. Den er skrevet av norske journalister bosatt i Berlin, Brussel og Oslo, og er «en nyhets- og analyseorientert blogg om Europa og EU». Folkene bak bloggen «tror bloggformatet er spesielt godt egnet til dette. En blogg er fleksibel: Den tillater både korte oppdateringer, lengre essays, kommentarer og reportasjer. Og ikke minst – den åpner for deltakelse fra brukerne og dialog med andre bloggere og nettaktører». Vi slutter oss til dette og anbefaler en titt. Nettsidene oppdateres daglig med relevante nyhetssaker, kommentert fra kompetente folk, og er integrert med sosiale webløsninger som Twitter. En imponerende mengde linker til norske og internasjonale EU-blogger er å finne på sidene.

Arbeiderpartiets lag i Brussel

www.apbrussel.blogspot.com

Brussel Arbeiderpartilag har samlet norske sosialdemokrater i EU-hovedstaden siden 1992, og er formelt en del av Oslo Arbeiderparti. Det «ønsker å være en kilde til kunnskap for Arbeiderpartiets EU-politikk». En viktig presisering: Det er ikke fler-

tallssynet til AP-medlemmene (som i lang tid har hatt et tydelig nei-flertall), men derimot landsmøtets ja-flertall, som blir reflektert. Gjennom bloggen og medlemsmøter i Brussel vil partilaget sette søkelys på aktuelle saker, og blant dem som skriver artikler er LOs representant i Brussel, Knut Arne Sanden. Han skriver på bloggen, under kapitlet om partilaget historie, at «vi mener vel at vi har litt mer innsikt i EU-saker og prosesser enn de som er i Norge». Sanden er også opptatt av at «hvordan vi blir oppfattet i Norge er jeg litt usikker på, en kuriositet eller som enøyd EU-tilhengere?», og gir egentlig ikke noe svar. Bloggen gir et interessant innblikk – om ikke i EU, så i hva som foregår blant norske ja-folk bosatt i Brussel. Absolutt verdt å lese for Standpunkts lesere, og siden det er en blogg er det også mulig å kommentere fortløpende.

PÅ NETT MED NEI TIL EU

WEB: neitileu.no (Nei til EUs nettsider)

TWITTER: twitter.com/neitileu (Daglige nyheter og kommentarer)

IDENTICA: identi.ca/neitileu (Daglige nyheter og kommentarer)

FACEBOOK: facebook.com (Meld deg inn i gruppen neitileu)

MOTSTAND PÅ HØYT PLAN I HØYRE:

Vil stanse datalagring

Kristin Clemet: Vi har en reservasjonsrett og den må brukes når det er viktig nok, sier tidligere Høyre-statsråd Kristin Clemet til Standpunkt.

FOTO: MAGNUS FRÖDERBERG/NORDEN.ORG

Kristin Clemet og George Apenes ber Høyre stanse datalagringsdirektivet.

Tidligere Høyre-statsråd, og daglig leder i den konservative tankesmia Civita, Kristin Clemet mener Høyre må si nei til datalagringsdirektivet. Det mener også Høyre-mann, og tidligere leder for Datatilsynet, Georg Apenes.

– For meg er dette en helt avgjørende del av et demokrati. Det at du har rett til ditt eget privatliv og at man har rett til ikke å være mistenkt per definisjon, sier Clemet.

– Om vi blir totalt overvåket, vil det endre mennesker, sier den tidligere Høyre-statsråden til Standpunkt.

Mer overvåking

Da Standpunkt gikk i trykken var det bare kort tid til det var ventet en avgjørelse i den kontroversielle saken, og Høyre sitter på vippepunktet. Direktivet ble vedtatt av EU i 2006, og er ment å gi politiet et slags forsprang på terror. Det åpner for at datatrafikk, e-poster, og telefonopplysninger for alle og enhver skal lagres i minst seks måneder, men at det også kan lagres i opp til to år. Det er identiteter og tidspunkter for kommunikasjonen, samt lokaliseringsdata for

mobil kommunikasjon, som er tenkt lagret.

Saken har skapt stor uro i det politiske Norge. Mens Arbeiderpartiet ønsker å innføre direktivet, er de andre partiene, fra FrP til SV imot. Bare Høyreledelsen er åpen for å diskutere kompromisser med Arbeiderpartiet.

Men også i Høyre er motstanden stor. Av profilerte Høyrefolk som er mot direktivet kan nevnes Torbjørn Røe Isaksen og Nikolai Astrup. Georg Apenes mener saken er i kjernepunktet av Høyres interessefelt.

– At man skal notere seg lovlige borgeres leven og arbeid. Det er et helt nytt prinsipp for politiarbeid, sier Apenes til Standpunkt.

Om ikke Høyre stemmer mot direktivet truer han med å melde seg ut av partiet.

– Men politiet mener det nye direktivet er nødvendig for å stappe kriminalitet og terrorisme?

– Nei det er ikke det, sier

Georg Apenes

Apenes.

– Det er aktiv villedning av justisminister Storberget og Politiets Fellesforbund. Det er full anledning til å fryse data. Det er full anledning

til å gå inn å sjekke denne type informasjon, men forutsetningen må være at man har en mistanke, understreker han.

Truer EØS?

Både Clemet og Apenes mener Norge bør bruke reservasjonsretten i EØS mot datalagringsdirektivet. Ingen av dem tror det vil velte verken EØS, eller Norges forhold til EU.

– Vi har en reservasjonsrett og den må brukes når det er viktig nok, sier Clemet til Standpunkt.

– Vi skal ikke bruke den i tide og utide, men i dette spørsmålet er det viktig, sier hun.

Apenes er enig. Han mener direktivet strider mot grunnlovens paragraf 102.

– Eidsvollsmennene sa at om politiet vil ransake et hus, så skal de ha grunn til å gå inn i det huset, sier han og viser til en betenkning av Erling Johannes Husabø, som er professor i strafferett ved Universitetet i Bergen.

Apenes kaller direktivet en «institusjonalisert form for mistillit».

– Vi må bevare en tillit mellom borger og styresmaker. Man kan ikke utelukke at et slikt system kunne gi et resultat på kriminalitetsstatistikken i framtiden, men er det verdt det i forhold til hva vi taper, spør han.

Kristin Clemet sier det på denne måten:

– Veien til helvete er brolagt med gode hensikter. Faktum er at vi må akseptere litt mer kriminalitet, for på slippe et samfunn hvor vi blir helt ufri. Forsøket på å gjøre oss helt trygge gjør oss også ufrie, konkluderer hun.

Et vedtak i saken er ventet før påske.

Av Erik Martiniussen

erik.martiniussen@gmail.com

FAKTA

Datalagringsdirektivet

■ Vedtatt i EU i 2006 som en reaksjon på terrorangrepene i New York, Madrid og London.

■ Har en EU-hjemmel som gjør det EØS-relevant, noe som normalt betyr at det skal innlemmes i norsk lov. Norge har som EØS-land reservasjonsrett, men denne har aldri vært brukt.

■ Direktivet er omstridt i mange land, og i Norge har regjeringspartiene SV og Sp skrevet inn sin motstand i Soria Moria-II. Ap trenger Høyres støtte i Stortinget.

■ Motstanderne hevder at en eventuell gevinst for politiet ikke veier opp for svekkelsen av personvernet. Tilhengerne sier direktivet er et viktig redskap for politiet i kampen mot kriminalitet.

■ Direktivet krever at trafikkdata, altså når kontakt ble gjort, med hvem og hvor, skal lagres mellom seks og 24 måneder. Innholdet i mobil samtaler og e-poster skal ikke lagres.

VEKSANDE MOTSTAND MOT POSTDIREKTIVET:

Kommune-nei til postdirektivet

Snart har 20 kommunestyre og fylkesting bede regjeringa leggje ned veto mot postdirektivet. – Regjeringa bør lytte til kommunanes engasjement mot postdirektivet, seier Odd Christian Øverland, leiar i Postkom.

– Vi er svært glade for beslutningene i Kommune-Norge. Tidligere har over 150 ordførere signert et opprop mot postdirektivet. Vedtakene som nå er fattet i en rekke kommuner viser den store motstanden mot direktivet, spesielt i Distrikts-Norge, uttaler leiar i LO-forbundet Postkom, Odd Christian Øverland.

– Regjeringen bør lytte til kommunenes engasjement mot postdirektivet. Dette er et upopulært direktiv, som det ikke er noen grunn til at Norge skal innføre. De utredningene regjeringen selv har igangsatt viser også at en innføring av direktivet vil ha negative konsekvenser for norsk post- og distriktpolitikk, og at konsekvensene av å benytte reservasjonsretten er minimale, uttaler Øverland.

Ikkje berre distrikta

Før jul vedtok Bodø bystyre å be regjeringa bruke reservasjonsretten i EØS-avtalen og ikkje innføre EUs tredje postdirektiv i Noreg. Det var særleg tre omsyn som bystyret la vekt på: Kravet om framleis lik porto over heile landet, seks dagars postleveransar og akseptable løns- og arbeidsvilkår for posttilsette. Bodø vart med dét den fyrste av dei store byane som kom på bana i denne saka, som av mange har vorte oppfatta som ei rein distriktssak.

– Derfor er det gledelig at en stor by som Bodø også er med oss. Utredningen vi og regjeringen har fått, viser at alle kommuner utenfor det sentrale østlandsområdet vil lide hvis postdirektivet innføres, også de store byene, seier Øverland til Fagbladet.

Også Nordland fylkesting har vedteke ei fråsegn med krav om veto mot postdirektivet. Framlegget vart fremja i felleskap av Ap, Sp, Raudt, KrF, Venstre og Kystpartiet.

Fagrørsla vil ha veto

24. januar vedtok representantskapen i LO i Oslo ei skarp fråsegn med tittelen «Regjeringen må leggje ned veto mot EUs tredje postdirektiv!». Dei vedtok mellom anna denne formuleringa: «De negative konsekvensene ved å innføre EUs tredje postdirektiv er så store at regjeringen må gå inn for å benytte den demokratiske reservasjonsretten vi har i EØS-avtalen.»

Trondheimskonferansen

Glad for støtte frå kommunane: De utredningene regjeringen selv har igangsatt viser også at en innføring av direktivet vil ha negative konsekvensar for norsk post- og distriktpolitikk, seier Odd Christian Øverland, leiar i Postkom.

FOTO: EIVIND FORMOE

Magnhild Meltveit Kleppa.

«Samling for felles kamp for arbeid og faglige rettigheter» i regi av LO i Trondheim 28.-30. januar samla 561 tilfrittsvalde frå heile landet. Konferansen vedtok ei fråsegn som krev veto mot direktivet.

Ei lang rekke vedtak frå andre LO-lag kan lesast her: www.postdirektivet.no

– Både den utredningen regjeringen har bestilt og den vi har fått konkluderer veldig likt. Den eneste konsekvensen vil være at Norge ekskluderes fra EUs postpolitikk, og det er jo også det vi vil. En ytterligere liberalisering av postmarkedet her hjemme vil få konsekvenser for alle som ikke bor i det sentrale østlandsområdet. Derfor er det fint at også kommunene sier ifra, seier Øverland til Fagbladet.no.

Grunnlag for veto

Regjeringa har motteke fleire utgreiingar, som til saman gjev eit klart grunnlag for å seie nei til direktivet.

– Både den utredningen regjeringen har bestilt og den vi har fått konkluderer veldig likt. Den eneste konsekvensen vil være at Norge ekskluderes fra EUs postpolitikk, og det er jo også det vi vil. En ytterligere liberalisering av postmarkedet her hjemme vil få konsekvenser for alle som ikke bor i det sentrale østlandsområdet. Derfor er det fint at også kommunene sier ifra, seier Øverland til Fagbladet.no.

Vil ta tid

Det syner seg no at det kan ta tid før den endelege debatten om direktivet kjem i Stortinget, jamvel om Postdirektivet skulle vore innført ved nyttår, melder Nationen. Samferdsleminister Magnhild Meltveit Kleppa forklarar at arbeidsmengda i samband med datalagringsdirektivet har gjort at postdirektivet er sett på vent.

– I Soria Moria er det nedfelt at vi skal innhente kunnskap og greie ut konsekvensar. Vi har fått gått grundig gjennom DLD. Av arbeidsmessige omsyn er

postdirektivet sett på vent, seier Kleppa til Nationen.

– Erfaringar frå andre land og utgreiingane vi har fått, seier meg at direktivet ikkje bidrar til å styrke regjeringa sine målsetjingar. Det kan snarare verke imot. Difor er det ekstra viktig å gå grundig gjennom utgreiingane og få innspel frå Postkom, seier Kleppa.

Og medan tida dreg ut, veks motstanden også i Arbeidarpartiet. Bergen Ap tilrår bruk av reservasjonsretten, og fylkeslaga i Oppland og Møre og Romsdal har sendt framlegg til landsmøtet i Arbeidarpartiet om bruk av vetoretten.

Av Sindre Humberset

sindre.humberset@neitileu.no

FAKTA

Utgreiingar byggjer opp under veto

Samferdsledepartementet har fått utført fem utgreiingar av konsekvensane ved å innføre EUs tredje postdirektiv. Dei konkluderer slik:

- Dersom posttenestene skal oppretthaldast på same nivå som i dag, vil kostnadene for staten auke dramatisk.
- Faren for sosial dumping er stor. Samtlege EU-land som har liberalisert brevpostmarknaden dei siste åra har opplevd sosial dumping blant posttilsette.
- Dei juridiske konsekvensane ved eit veto er også vurdert til å verte minimale.

Selvangivelse om EU

■ Standpunkt videreformidler her svarene til folk i mediebildet som er portrettintervjuet på siste side i Dagsavisen, og blant annet har svart på det for oss nokså sentrale spørsmålet: «Bør Norge inn i EU?» (Det er gjort et selektivt utvalg som knapt kan sies å være helt representativt for det totale antallet svar. For balansens skyld tar vi hver gang med også ett ja-svar.)

«Nei, ikke frivillig. Jeg har jobbet for mye i Brussel.»

Stein Winge, regissør og skuespiller, 04.01.11

«Jeg var imot i 1994, da jeg var syv år. Jeg ser fordelene ved å være medlem, men tror kanskje jeg vil si nei nå også.»

Benjamin Helstad, skuespiller og aktuell som hovedrolleinnehaver i «Kongen av Bastøy», 28.12.10

«Nei, ikke for min del. Vi klarer oss helt fint uten.»

Lars Vaular, rap-artist, 29.12.10

«Nei, på grunn av handlefrihet og folkestyre.»

Svein-Erik Edvartsen, fotballdommer i Tippeligaen, 23.10.10

«Nei! Stort og klart.»

Ketil Kolstad, daglig leder i foreningen !Les og påtroppende teatersjef på Nord-Trøndelag teater, 10.12.10

«Jeg var tilhenger, men har snudd. Jeg er fra en fiskerikommune, og innser at vi klarer oss lenge med EØS-avtalen.»

Egil André Aas, leder i Norges Offisersforbund, 05.01.11

«Nei.»

Hege Ulstein, kommentator i Dagsavisen, 13.12.10

«Nei.»

Pål Refsdal, forfatter og filmskaper, kjent for dokumentaren «Taliban», 30.09.10

«Nei.»

Unni Wikan, professor ved Universitetet i Oslo, 02.02.11

«Det mener jeg det er helt åpenbart at vi bør. Solidaritet og samarbeid blir alltid bedre enn egoisme og alenegang.»

Sveinung Rotevatn, leder i Unge Venstre, 20.10.10

Full kamp om posten i Ap

■ **Seks fylkeslag** krever at landsmøtet i Arbeidarpartiet i april skal gå inn for veto mot EUs postdirektiv.

– Vi er redde for at tilbudet vi har i dag med likeverdige posttjenester over

hele landet, skal blir borte med EUs postdirektiv. Det vil ramme distriktene hardt, sier fylkesleder Kjersti Stenseng i Oppland Ap, til Klassekampen.

Bergen Ap går for veto

■ «Arbeiderpartiet i Bergen anbefaler derfor regjeringen å bruke reservasjonsretten i EØS-avtalen slik at vi unngår de store negative konsekvensene full frikonkurransen på postområdet vil ha for det norske samfunnet,» heter det i en uttalelse vedtatt på årsmøtet til Arbeiderpartiet i Bergen.

– Vi ønsker ikke dårligere posttjenester. Posten slik den fungerer i dag er fordelingspolitikk i praksis. Innfører

vi direktivet må staten enten finansiere det med skattepengene, eller så blir det dårligere for kundene. Det er vi i Bergen mot, sier nyvalgt leder i Bergen Ap, Marte Mjøs Persen (bildet) til Aktuell.no. Marte Mjøs Persen har ellers tidligere vært fylkessekretær i Hordaland Nei til EU.

Publikasjoner fra Nei til EU

Årbok 2011: Demokratisk underskudd - 195,-
Aldri før har mer myndighet og flere avgjørelser vært samlet i EU-hovedkvarteret Brussel. Og aldri før har oppslutningen i valg til EUs parlament vært lavere. Befolkningens misnøye mot unionen er rekordstor. Hva består EUs demokratiske underskudd i - og hva betyr det for folket i unionen? 128 sider. Redaktør: Morten Harper. Kun kr 195 (inkl porto). Bestilling: neitileu@neitileu.no.

EU-guiden - gratis

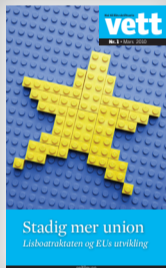
Dette er heftet som gir svaret på mange av de spørsmålene som EU-debatten reiser. Heftet tar for seg en god del av jasisdens argumenter og gir neisidens svar på disse. Heftet kan lastes ned som pdf.

Kommunalpolitikk og EU - 40,-

Store deler av EU-reglene om marked og fri konkurranse gjelder for Norge gjennom EØS-avtalen. Nei til EUs skriftserie VETT 3-2010 drøfter hva EU og EØS-avtalen betyr for norske kommuner og fylker. Redaktør og hovedforfatter Jens Kihl er kommunalpolitisk sekretær i Nei til EU. 64 sider.

Finanskrisen og EU - 40,-

Lisboatraktaten trådte i kraft 1. desember 2009. Nei til EUs skriftserie VETT 1-2010 drøfter innholdet og konsekvensene av EUs nye traktat. Forfatteren Morten Harper er utredningsleder i Nei til EU.

Finanskrisen og EU - 40,-

Nei til EUs skriftserie VETT 4-2009 tar for seg finanskrisen og EU. Har EU-systemet bidratt til finanskrisen? Hva betyr den for arbeidslivet og velferdspolitikken? Skal EU få større makt over finanspolitikken? 64 sider. Redaktør: Marte Nilssen.

Sagaøyas nye virkelighet - 40,-

VETT 3-2009 går inn i debatten for og mot EU på Island. Hva er situasjonen på Island, og har et eventuelt EU-medlemskap noen betydning for Norge? 64 sider. Redaktør: Morten Harper.

EU og norsk forskning - 50,-

Kompendium fra Nei til EUs forskningskonferanse i Trondheim våren 2010. Oversikt og kritiske perspektiver på den norske deltagelsen i EUs rammeprogram for forskning. Arbeidsnotat 2-2010 kan bestilles for kr 50, eller lastes ned som pdf (gratis).

Myter og fakta om EU og EØS

Løpesedler som svarer på ja-sidens mest luftige påstander. De to første tar hull på mytene om Norge som «90 prosent medlem av EU» og at Norge er nesten-medlem, men uten innflytelse. Perfekt å gi til tvilere og ja-folk.

Ferske faktaark

- **8-2010:** Frontex og Festning Europa
- **7-2010:** Eurokrisen
- **5-2010:** Forskjellene på EU-medlemskap og EØS-avtalen

Last ned fra Nei til EUs nettsider:

www.neitileu.no/kunnskapsbank

Av Torbjørn Røe Isaksen

Storingsrepresentant for Høyre og samfunnsredaktør i Minerva

Myten om Nisseluelandet

Myten om nisseluelandet lever, særlig blant akademikere som Iver B. Neumann og Thomas Hylland Eriksen. Det finnes trolig ikke andre land hvor deler av eliten er så forlegne over sin egen provinsialitet, eller er så opptatt av å påpeke at de selv lever i et kulturellt bakvendtland.

Jeg er ingen generell tilhenger av tesen om elitens folkeforakt, rett og slett fordi den stort sett ikke stemmer. Men i dette tilfellet er det grunn til å gjøre et unntak. Ikke bare fordi Thomas Hylland Eriksen og Iver B. Neumanns kronikk dessverre eksemplifiserer en slik folkeforakt, men også fordi den illustrerer hvorfor fenomenet finnes: Deler av den akademiske eliten synes helt systematisk å ville generalisere seg bort fra det bestemte. De er nærmest monomant opptatt av å ignorere det nasjonale til fordel for en eller annen høyere enhet, det være seg det europeiske eller universelle. Gjennom å rive ned alle forestillinger om hva som gjør oss «spesielle» eller «overlegne», skal vi forstå at Norge slett ikke er en unik nasjon, at vår historie er et lappeteppes av lån og tyveri - rester fra Europa, rasket sammen med «periferiens karakteristiske etterslep». Resultatet av denne historien er et selvbilde preget av sneversynthet og oljesmurt arroganse, et land hvor Europa kun sees som «en serie reisemål for norske turister, samt som kilde til forbruksvarer og kontrollert import av nødvendig arbeidskraft», et «ikke-sted». Kort sagt: resultatet av beskrivelsen er myten om nisseluelandet Norge.

Problemet er ikke bare at diagnosen i seg selv er en klisjé (ikke minst i Europa-debatten!), men at den synes å bygge på en bevisst eller ubevisst tilsidesetting av det nasjonale. Hensikten blir ikke å forstå hvordan bestemte verdier formet oss, vårt selvbilde og vår tradisjon; men å rive ned alle illusjoner om at denne nasjonale identiteten består av noe annet enn kollektivt selvbudrag.

Det skjer delvis gjennom en bevisst eller ubevisst fordreining i språkbruken. La meg ta et eksempel: «For norsk identitet blir det selvfølgelig vesentlig at odelsretten er rotnorsk (selv om den er et generelt germansk fenomen)», skriver kronikkforfatterne og mener nok at vi skal humre over alle dem som ikke vet eller forstår at odelsretten slett ikke er en norsk oppfinnelse. Men det er jo en total

fordreining! Det oppnår kronikkforfatterne ved å elegant se bort i fra forskjellen mellom å si at noe er en norsk verdi eller tradisjon (og dermed godt kan deles av andre), og å si at noe er en særnorsk verdi eller tradisjon (og dermed bare tilhører oss). Dermed har man konstruert et fiendebilde av «noen» som tviholder på en særnasjonal tolkning, mens andre (les kronikkforfatterne) skal knuse mytene og den nasjonale illusjon.

Dette dreier seg dog ikke om semantikk, men om en konsekvent innsnevring av synsfeltet. Paradoksalt nok blinder kronikkforfatterne seg i den tro at de dermed vil se bedre. Dette innstendige og ensidige fokuset på at alt vi oppfatter som norsk egentlig er noe annet, er ikke bare en grov nedvurdering av vanlig sunn fornuft (hvem tror egentlig at likestilling er en særnorsk verdi?), men gjør at vi blir i mindre stand til å forstå vår egen historie, våre egne tradisjoner og våre egne verdier. Vi hører stadig om hvordan bunaden har sine røtter i Europa, om hvordan folkeeventyrene bygger på universelle og tilbakevendende formler, om hvordan Ibsen først kunne dikte fritt da han flyktet fra hjemlandet, om hvordan grunnloven egentlig var et resultat av opplysningstenkningen fra Europa og så videre. Dette er riktig og vesentlig, og det har vært viktige påpekninger og korrektiler til overdreven nasjonalorientert historieskrivning. Men Hylland Eriksen og Neumann kaster seg tilsynelatende i den motsatte grøft: betydningen av den nasjonale konteksten - av hvordan dette er blitt våre tradisjoner - ignoreres under den

å være sneversynte og navlebeskuende, vårt politiske system reduseres til at «en håndfull bygdeboere [...] kan få landets statsminister til å forbarme seg» i samferdselsaker. Det tidligere nasjonal-radikale prosjektet er blitt til et universal-radikalt prosjekt; nasjonalstaten skal avsløres som en konstruksjon av myter og fortellinger uten verdi. Typisk nok er den eneste sympatiske omtalen i kronikken av «en papirløs jente født i Kaukasus». Maria Amelie fortjener vår forståelse, men det gjør da vel vitterlig også et politisk system som har røtter mange århundrer, ja årtusener, tilbake?

Enhver nasjon har sine fortellinger og historier - sin 9. april, OL på Lillehammer eller 17. mai (barna er våre våpen) - men disse historiene, de kollektive minnene, er ikke vilkårlige eller uviktige; de kan ikke reduseres til avskygninger av noe annet og større. Å forstå Norge er å forstå at disse mytene ikke er biprodukter fra resten av verden, men verdier og tradisjoner som er blitt våre egne. De lever, påvirker oss og binder oss sammen som nordmenn.

Man kunne lett snudd historiefortellingen hos Hylland Eriksen og Neumann. Det finnes trolig ikke mange andre land hvor deler av eliten er så opptatt av hva de der ute gjør, er så forlegne over sin egen provinsialitet, eller er så opptatt av å påpeke at de selv lever i et kulturelt bakvendtland hvor Europa er et «ikke-sted». Sannheten er at selv om historien om nisseluelandet, som alle myter, har noe sant i seg, er det like fullt en myte. Norge er et av verdens mest åpne samfunn. Vi har alltid søkt utover - fra

Det finnes trolig ikke mange andre land hvor deler av eliten er så opptatt av hva de der ute gjør, er så forlegne over sin egen provinsialitet, eller er så opptatt av å påpeke at de selv lever i et kulturelt bakvendtland hvor Europa er et «ikke-sted».

enkle henvisningen til at også andre kan vise til noe lignende. Med det virker det som man ønsker å «avkle» den norske folkesjela, men uten å gjøre noe forsøk på å forstå den - eller se hvilke gode verdier som ligger i vår historie. At det gjøres med arroganse og spissformulerte lettvintheter gjør ikke saken bedre.

Det norske folk anklages for

vikingene til handelsflåten til oljeindustrien. Men vi har gjort det med stolthet og forståelse av hva som er vårt eller er blitt vårt - som jærpu og europeer.

Det burde Hylland Eriksen og Neumann skrive en rapport om og forsøke å forstå.

Teksten har også blitt publisert på www.minerva.as

» EU har sjølv vore med på å utforme den politikken som utløyste krisa

Maria Walberg: – EU kjem inn i ein vond sirkel med sosial uro og utryggleik, med alt det fører med seg. Di lengre krisa varer, di vanskelegare vert det å få samfunnet og økonomien å fungere som normalt att.

FOTO: SIGRID Z. HEIBERG

DEN ØKONOMISKE KRISA I EU:

– Vil føre til eit meir overstatleg EU

Den økonomiske krisa i EU er langt frå over, og arbeidsløysa, på opp mot 20 prosent i mange land, ser ikkje ut til å synke nemneverdig i 2011.

Faktisk syner fleire prognosar at land som Spania, Portugal, Belgia og Nederland vil ha aukande arbeidsløysa i året som kjem. Også når det gjeld vekst i bruttonasjonalproduktet (BNP) står det dårleg til.

– Innstrammingspolitikken gjer vondt verre, meiner samfunnsøkonom og styremedlem i Nei til EU, Maria S. Walberg.

For stor privat gjeld

– EU har sjølv vore med på å utforme den politikken som utløyste krisa, seier Walberg.

– Private aktørar har tatt opp for stor gjeld, og i eurosona har den felles rentepolitikken bidratt sterkt til særleg høg gjeld i einskilde land. Samstundes har

liberaliseringa av finanssektoren gjort at denne gjelda – og også folk sine sparepengar – har vore forvalta på ein utrygg og risikofylt måte, i langt større grad enn dei fleste forstod.

– I stabilitetspakta til EU er ein oppteken av offentleg gjeld og budsjettunderskot, men ein gløymer den private gjelda. Dei grunnleggjande problema knytte til at den felles rentepolitikken umogleg kan vere tilpassa alle dei ulike landa på same tid, gjer ein ikkje noko med. Den private gjeldskrisa har blitt til ei statleg gjeldskrise, og vanlege folk betaler no prisen.

Vanskeleg for EU-landa

Når økonomien i eit land går

dårleg, vil staten gjere det han kan for å setje hjula i gang og skape vekst.

– For eurolanda som i dag er hardt ramma av krisa er det ekstra vanskeleg, fordi mange viktige verkty ikkje kan brukast, forklarar Walberg.

– Og samstundes som landa prøver å betre sin eigen økonomi, må dei forsøke å redde euroen. Difor kutter landa heilt inn til beinet. Resultatet er ein politikk som forsterkar konjunktursvingingane på ein negativ måte, og som truleg vil forsterke og forlengje krisa.

Vond sirkel

I dag ser me sviaktande etter-spørsel i mange vestlege land.

I europeiske land skuldast det mellom anna dei veldige innstrammingsane som landa har gjennomført ved å kutte i offentlege utgifter, lægre løn for offentleg tilsette, kutt i pensjonane og ein generelt restriktiv lønspolitik.

– EU kjem inn i ein vond sirkel med sosial uro og utryggleik, med alt det fører med seg. Di lengre krisa varer, di vanskelegare vert det å få samfunnet og økonomien å fungere som normalt att, meiner Walberg.

«The show must go on»

1. januar i år vart endå ein svak økonomi innlemma i eurosona. Estland er det aller fattigaste landet i eurosona, likevel synte

ei meningsmåling 29. desember at berre 25 prosent av dei spurde var for overgang til euro.

– Tiltrua til euroen og EU er lav, men dette har ikkje fått EU-leiarane til å tenkje nytt, seier Walberg.

– Stadig meir av finanspolitikken skal no godkjennast på EU-nivå, og mange av endringane hadde vore politisk utenkjelege om det ikkje var for krisa.

– Mange land har ikkje noko val, meiner Walberg. *The show must go on*, i alle fall så lenge det overhodet er mogleg.

Av Sigrid Z. Heiberg

sigridd.heiberg@gmail.com

HEMING OLAUSSEN TRILLER TERNING OM REGJERINGSMEDLEMMENE:

Hemings EU-Yatzy

Etter årsskiftet publiserte Nei til EUs leder Heming Olaussen en uhyttdelig vurdering av EU-innsatsen til regjeringsmedlemmene på bloggen sin. Her kan du se hele oversikten.

– I jula moret jeg meg med å trille terninger. På alvor. Jeg var litt oppgitt over medias ensidige og ensporede karakterisering av statsrådene i den rød/grønne regjeringa. Helt samstemte er de, sier Heming, og konstaterer at enkelte av regjeringsmedlemmene ikke tok vurderingen med godt humør:

– Fiskeriminister Lisbeth Berg-Hansen ble rasende over å få en ener. Hun mente Nei til EU er kunnskapsløse. Det må hun gjerne mene. Vi tok henne seriøst og inviterte henne til debatt om EU, markellstrid og fiskeripolitikk. Til og med langs kysten – i Tromsø. Hun feiga ut.

Viktige EU-saker

Regjeringa har vært gjennom et år der EU og EØS har stått i fokus i en rekke saker. Datalagringsdirektivet, postdirektivet, EUs økonomiske krise, Euroens fall, behandlinga av rom-folket i EU-land, EUs interesse for nordområdene, Island, Sveits, vikarbyrådirektivet og Sejersted-utvalgets oppdrag med å gjennomgå hele EØS-avtalen er bare noen av sakene som har stjålet overskrifter i norske medier, og som regjeringa har måttet håndtere.

– Hvordan har de håndtert dem, sett med EU-kritiske øyne? I likhet med alle terningkast i norske medier, er dette også sjølsagt subjektive vurderinger. Men i motsetning til norske journalister og redaktører med sin fasinasjon av Brussel og EU, har disse terningene motsatt fortegn. Og se om ikke Sps og SVs statsråder kommer noe bedre ut av det enn den gjengse mediemening vil ha det til, sier Olaussen.

Terningkast seks

Magnhild Meltveit Kleppa

Samferdselsminister

■ Regjeringas fremste forsvarer av vitale nasjonale interesser: Har snakket Roma (Stoltenberg/

Storberget og EU) midt i mot i saken om EUs datalagringsdirektiv. Hun har framskaffet fakta og lansert et alternativ til slavisk EU-tilpasning. Gitt et formidabelt bidrag i den vanskeligste EØS-saken i den rød-grønne regjeringa. I tillegg har hun arbeidet systematisk og godt for å hindre at Norge skal slutte seg til EUs tredje postdirektiv, med saklige utredninger i departementets regi. Kleppa forsvarer virkelig vitale norske interesser mot EU.

Terningkast fem

Trond Giske

Næringsminister

■ Giske har gitt en glassklar analyse av EUs problemer med Euro, og påpekt hvor fantastisk det var

for Norge at folket sa nei i folkeavstemminga i 1994. Han har også utfordret ja-sida til å erklære det endelige nederlaget (men fått et like klart nei fra blant andre regjeringskollega Jonas Gahr Støre). Han er en kanskje litt for varm forsvarer av EØS-avtalen, men er til gjengjeld en klar og nei-talsmann i et motsetningsfylt parti. Giske støtter datalagringsdirektivet, noe som ikke er bra.

Audun Lysbakken

Barne- og likestillingsminister

■ Lysbakken har gjort en svært god jobb i å forhindre EU fra å vedta et forbrukerdirektiv som ville svekke norske forbrukeres interesser. Han har tatt den stortingsvedtatte «aktive europapolitikken» på alvor. Er en klar og prinsipiell motstander av både norsk EU-medlemskap og EØS-avtalen.

Terningkast fire

Kristin Halvorsen

Utdanningsminister og SV-leder

■ Halvorsen har ikke markert seg så mye på EU-spørsmål innen sitt ansvarsområde. Som partileder

har hun ansvaret for at SV sammen med Sp tok ut forhåndsdisens mot datalagringsdirektivet i Soria Moria II, og har stått fram som klar motstander da saka kom fra regjeringa. Hun trenger å løfte SVs kompetanse på EU- og EØS-spørsmål.

Liv Signe Navarsete

Kommunal- og regionalminister og Sp-leder

■ Som Halvorsen ansvarlig for forhåndsdisens mot DLD. Navarsete står på for distriktsinteressene i Norge, noe som generelt står i motsetning til EUs sentraliseringspolitikk, blant annet i saker som Hurtigruta, differensiert arbeidsgiveravgift og så videre. Hun har en litt svak historie på postdirektivet, og trenger å løfte Senterpartiets kompetansenivå på EU- og EØS-spørsmål.

Erik Solheim

Miljø- og bistandsminister

■ Solheim har i praksis vist at Norge har en sjølstendig stemme internasjonalt, og har brukt den – både i København og i Mexico. Han har til og med fått Europabevegelsens leder Paal Frisvold til å anerkjenne at Norge har en viktig rolle å spille utafor EU. Men han er litt for opptatt av å forsikre om at EU er en «god ting». Er han sikker på at han har befolkninga i EU med på det? Eller er det elite-ene han forholder seg til? Tilliten til EU blant folket i EUs medlemsland er raskt synkende.

Lars Peder Brekk

Landbruksminister

■ Brekk har vært offensiv inn mot EU for å sikre norske landbruksinteresser. Han vil ikke godta

EUs frihandelsframstøt med landbruksvarer, noe som er bra for regjeringas mål om at det skal bo folk i hele landet, og for norsk sjøbergingssevne med mat. Brekk er lite synlig med hensyn til GMO og kan gjerne ta et sterkere internasjonalt perspektiv. Afrikanske land vil for eksempel heller ikke godta EUs frihandelsregime på rike lands betingelser.

Sigbjørn Johnsen

Finansminister

■ Sjø om han er ja-mann og litt for velvillig overfor EU generelt, står han på for å sikre norske regler med hensyn til bankgarantiordninga. Han skal visstnok (?) være villig til å bruke vetoet i EØS mot EUs bankinnskuddsgaranti-direktiv, noe som vil være oppsiktsvekkende – spesielt med tanke på utenriksministerens gjentatte bekymring for at slik vetobruk vil skape «ulik rettstilstand mellom EØS-områdets 30 medlemsland».

Tora Aasland,

Minister for forskning og høyere utdanning

■ Medlem av Nei til EU. Klar i sin prinsipielle EU-motstand. Hun er litt vager når vi kommer til hennes ansvarsområde. Bra initiativ om forskningssamarbeid med land i andre verdensdeler enn Europa, men er for ukritisk til forskningssamarbeidet med EU. Vi betaler atskillige milliarder kroner inn i et ganske så byråkratisert system på EUs premisser. Får vi egentlig så fantastisk mye igjen for det? Her vil det bli satt et søkelys i tida som kommer.

Terningkast tre

Jens Stoltenberg

Statsminister og Ap-leder

■ Stoltenberg er bra på å framheve suksessen til «den norske modellen» i internasjonal sammenheng. Men han skjønner åpenbart ikke at EU er en trussel mot nettopp denne modellen. Han har tonet ned EU-spørsmålet. Åpenbart god til å lese meningsmålinger, så ja-standpunktet hans er inntil videre lagt i møllpose. Ingen må likevel la seg lure: Skulle vindene snu, er han der igjen.

høring. Men han skjønner åpenbart ikke at EU er en trussel mot nettopp denne modellen. Han har tonet ned EU-spørsmålet. Åpenbart god til å lese meningsmålinger, så ja-standpunktet hans er inntil videre lagt i møllpose. Ingen må likevel la seg lure: Skulle vindene snu, er han der igjen.

Terje Riis-Johansen

Olje- og energiminister

■ Sammen med UD, finansdepartementet og forsvarsdepartementet er vel OED det vanskeligste departementet å styre. Der hersker de anonyme maktmenneskene i «apparatet». De vil ha mest mulig markert og flest mulig rør til Europa, uten hensyn verken til norske forbrukere eller norsk industri. Det er litt vanskelig å få øye på Riis-Johansens motstand mot en slik utvikling og hans forsvar av en (i hvert fall delvis) sjølstendig norsk kraftsektor. Får for sitt EU-standpunkt og sin troverdige bakgrunn.

Anniken Huitfeldt

Kulturminister

■ Fremdeles EU-motstander. Kulturlivet ikke så utsatt for EU-press, men kunne gjerne markert sin solidaritet når kulturlivet i Europa nå kuttet til røttene i samband med den økonomiske krisa i EU, i følge europeiske medier. Ikke bli «Tause Anniken» i slike situasjoner, fru minister. Åpenbart tilhenger av datalagringsdirektivet. Stygg sak.

Rigmor Åserud

Fornyings- administrasjons- og kirkeminister

■ Mye administrasjon og lite fornying, vil vel mange si. I forholdet til EU nesten helt anonym, men støtter åpenbart datalagringsdirektivet, på tross av at en samla IKT-bransje er mot.

Følg Hemings blogg her:

Terningkast to

Jonas Gahr Støre
Utenriksminister

■ Støre ville ikke godta Giskes utstrakte hånd om overgivelse av jastandpunktet i sommer. Han

har argumentert mot veto mot datalagringsdirektivet som minner om hans fortid som veskebærer for Gro. Nå heter det at «vi ikke kan ha ulik rettsstatus mellom de 30 land i EØS-området». Så hva er vetoetten egentlig verd: Ei sur sild? Får for delelinjeavtalen med russerne, et flott stykke politisk håndverk.

Grete Faremo
Forsvarsminister

■ Ikke mye EU, men hun fortsetter linja med integrasjon i samarbeidet om innkjøpsordning

av forsvarsmateriell i EU-regi. Ingen initiativ for å trekke Norge ut av den nordiske innsatsstyrken under EU-kommando. EU-servil.

Hanne Bjurström
Arbeidsminister

■ Svakt politisk håndverk da hun la seg på tvers av fagbevegelsen om

anbudsforskriften i offentlig sektor. Er hun reddere for ESA enn LO? EU viktigere enn den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO? Dette er en sak som kommer høyt på agendaen i 2011. Vi ønsker Bjurström god bedring, på alle måter.

Anne-Grete Strøm-Erichsen
Helse- og omsorgsminister

■ Strøm-Erichsen Blir satt på første alvorlige EU-prøve med EUs nye helsedirektiv

som kommer til behandling i 2011. Så langt det vært ukritiske signaler fra hennes departement. Hun bør lytte til fagbevegelsen, spesielt LO. Direktivet kan bli en brekkstang for privatisering og enda mer «pengene følger pasienten». Var det det Ap ville? Det er ikke det som står i Soria Moria.

Terningkast en

Lisbeth Berg-Hansen
Fiskeriminister

■ Ihuga EU-tilhenger. Fortid blant annet fra fiaskoen «Kysten inn i EU». Berg-Hansen er opptatt

av å pleie forholdet til EU, men synes lite opptatt av våre frender på Island og Færøyene. Uakseptabelt med landingsforbud for islandsk makrell, i Islands økonomiske situasjon. EUs fiskeripolitikk en ressurs- og miljømessig skandale. Når sa hun sist noe om det?

Knut Storberget
Justisminister

■ Synd at ikke terningen har en null. Storberget – en gang EU-motstander – virker helt

gira på norsk EU-tilpassning. Datalagringsdirektivet er verste eksempel, men han vil gjerne ha Norge inn i alt EU har av justisavtaler, uansett. Stor Måtte presses av Nei til EU, Amnesty, Norsk Folkehjelp og flere for å få satt en stopper for retur av asylsøkere til umenneskelige forhold i Hellas. Han har som mål å konkurrere med Frp om den tøffeste kriminalpolitikken, for å få satt en stopper for velgerlekkasjene den veien. Da er det ikke så nøye hverken med menneskelighet, personvern eller regjeringssamarbeid. Alt for Ap.

EU-DIREKTIV KAN OPNE FOR ALKOHOLREKLAME:

Lite edrueleg om EØS

Vil bruke vetoetten. KrF-leiar Dagfinn Høybråten er oppteken av å stoppe EUs direktiv om audiovisuelle tenester med alle middel. FOTO: MARIANNE GRANHEIM TRØYFLAT

Arbeidarpartiet, med Gro Harlem Brundtland i spissen, tok munnen for full i 1992. No renn det over for KrF, som vil stoppe omstridd tv-direktiv.

På eit Nei til EU-seminar om EUs alkoholpolitikk 26. november retta KrF-leiar Dagfinn Høybråten hard skyts mot EU og EØS-direktivet som kan gjere det uråd å stoppe alkoholreklame på norsk tv. Høybråten slo fast at det ikkje finst faglege argument for å godta direktivet, men at forskning tvert om har påvist ein samanheng mellom alkoholreklame og auka forbruk blant unge. Høybråten var klar på at dette er ein politikk KrF ikkje ønskjer velkomen i Noreg.

Laila Dävøy.
Foto: Nina Aldin Thune

– Dersom EU korkje vil lytte til sunn fornuft, til eintydig forskning, til stadig fleire av medlemsstatane eller sine egne uttalar – då bør Noreg bruke vetoetten for å stoppe direktivet, konkluderte han.

Løftebrot

– Saka var svært viktig for oss da EØS-avtalen vart inngått. Derfor legg vi så mykje vekt på henne no, seier Laila Dävøy, stortingsrepresentant for KrF. Dävøy er medlem av parlamentarikomiteen i EFTA/EØS og har drøfta problemet med EU-parlamentarikarar der.

– Eg sa klart ifrå om at KrF ikkje ønskjer dette direktivet innført i Noreg. Eg fekk ikkje noko svar der og da, men eg har iallfall sagt ifrå, forsikrar ho.

– Tenkjer du at KrF vart lurt i 1992?

– Vi opplever iallfall eit brot på lovnaden om at vi skulle kunne drive vår eigen alkoholpolitikk.

– Dersom Noreg må implementere direktivet, vil KrF vurdere å gå imot EØS-avtalen?

– Det kan ikkje eg svare for her og no. Vi var trygge i vår sak i 1992. Men fleire statsrådar i dagens regjering har vore klare på at det er motstand mot direktivet, så vi reknar med at vi får stoppa det.

Drukkenskap i EU

EU og alkoholpolitikk blir ikkje så ofte diskutert. Det er likevel i ferd med å verte eit svært aktuelt tema, ikkje minst på grunn av direktivet som i praksis vil tillate alkoholreklame på norske tv-skjermer.

Ambassaderåd for EU i Noreg, Martin Skylv, var invitert til seminaret 26. november for å tale EU si sak. Han peika på at direktivet kan bli tilpassa nasjonalt, og meinte det var mogleg å diskutere seg fram til løysingar mellom tv-stasjon og mottakarland. Han nekta likevel ikkje for at det fanst problematiske aspekt.

– Direktivet er resultat av eit kompromiss, sa han.

Hovudmåla med alkoholpolitikken til EU er elles å redusere alkoholforbruk blant unge, å redusere talet på ulukker knytte til alkoholbruk og å redusere omfanget av skadar knytte til alkohol. Det er likevel ikkje muleg for EU å påleggje medlemslanda å gjennomføre noko av denne politikken, sidan han ikkje blir rekna for å høyre til den indre marknaden.

Reklameforbod i Frankrike

Anne-Karin Kolstad, generalsekretær i Actis, deltok også som innleiar. Ho uttrykte støtte til Høybråten sitt standpunkt. Actis, som er eit samarbeidsorgan for organisasjonar som arbeider med rus i Noreg, er i jamleg kontakt med EU gjennom den europeiske lobbyorganisasjonen Eurocare. Kolstad kunne opplyse om at mange europeiske land er opptekne

av problematikken. Mellom anna har Frankrike totalforbod mot alkoholreklame på TV og Storbritannia har ein stor diskusjon om alkoholpolitikken gåande, der store aktørar krev reklameforbod. Noreg er altså ikkje noko særtilfelle og bør med god grunn ha ryggdekking til å kunne yte motstand.

Av Marianne Granheim Trøyflåt
mariannegt@neitileu.no

FAKTA

Garantiar om alkoholreklame

■ **1992:** I Stortingsproposisjon nr. 100 (1991-92) om norsk tilslutning til EØS står det: «Det vanskeligste forhandlingsspørsmålet vedrørende fjernsynsdirektivet dreide seg om alkoholreklame. [...] Resultatet av spørsmålet om alkoholreklame er at EFTA-landene kan nekte videresending i kabelnett av reklameinnslag for alkohol.» Selskap som etablerer seg utanlands for å omgå nasjonal lovgjeving blir nemnt som ei innvending, men regjeringa avviser problemstillinga og stadfestar at reklameforbod ligg innanfor EF-retten. KrF si stortingsgruppe understrekar at forbodet mot alkoholreklame er viktig for dei.

■ **2010:** EU pålegg Noreg å implementere eit direktiv om audiovisuelle tenester. Direktivet inneber at eit land ikkje kan forby tv-reklame dersom ein TV-stasjon sender frå eit anna land. I Noreg gjeld dette først og fremst TV3, sidan kanalen sender frå London.

NEI TIL EUS KONFERANSE:

Kampen om kommunane

Er det vits i å stemme ved lokalvalet dersom EU har all makt i kommunen likevel? No tek Nei til EU opp kampen om kommunane!

12. september går Noreg til valurnene for å avgjere kven som skal sitje i kommunestyre, fylkesting og bydelsutval. Men kor mykje lokal handlefridom har egentleg våre folkevalde?

– To gonger har folket røysta nei til EU. For meg er det viktig å syne at desse sigrane har vore reelle, og at det lokale folkestyret framleis har ei framtid, seier Torunn Kanutte Husvik, nestleiar i Nei til EU.

Ho er leiar for kommunalpolitisk arbeidsgruppe i Nei til EU og general for kommunearbeidet i 2011. No inviterer ho heile Nei-Noreg til Oslo laurdag 2. april.

– Vi i Nei til EU vil nytte lokalvalåret 2011 til å syne korleis EØS-avtalen grip inn i norsk kommunekvardag på ein negativ måte. Samstundes vil vi vise at norske lokalt folkevalde framleis har meir reell makt enn kollegaene sine i EU, påpeikar nestleiareren. Ho er veldig nøgd med programmet til konferansen 2. april.

Styrke namn til konferansen

Mellom dei stadfesta namna er **Mette Nord**, nestleiar i Fagforbundet. Ho skal snakke om korleis lokalsamfunna blir påverka av anbodspresstet frå EU. **Odd Christian Øverland**, leiar i Postkom, vil fortelje om korleis postdirektivet går ut over lokalt næringsliv, lokaldemokrati og faglege rettar. **Helene Bank**, spesialrådgjevar i tankesmia For velferdsstaten, fortel om korleis

EU-reglane i seg sjølve er blitt så kompliserte at folkevalde kvir seg for å utfordre dei. Og ikkje minst vil **Hege Solbakken**, statssekretær (Sp) i Kommunal- og regionaldepartementet, innleie om hennar visjonar for lokaldemokratiet i eit EU-perspektiv. **KS**, kommunanes eigen interesseorganisasjon, har òg meldt at dei kjem.

– Vi har rett og slett fått dei aller dyktigaste personane i landet til konferansen vår. Det er eg ganske stolt av!, smiler Torunn.

– I tillegg til politikarar og folk frå fagrørsla supplerer vi med interne krefter frå Nei til EU. Korte historier frå lokalpolitikarar skal gje oss konkrete innblikk i kva EØS-avtalen faktisk har å seie for kommunekvardagen. Slik skulerer vi organisasjonen til innsats i kampanjen, og får sett viktige spørsmål på dagsordenen, meiner Husvik.

Kommunalkampanjen

– Landskonferansen vil vere det store avsparket for årets lokalvalkampanje. Difor vil eg særleg oppmode alle som har tenkt til å arbeide med valet i eit nei-perspektiv om å kome, seier Torunn Husvik.

– Kanskje har de lokalpolitikarar i lokallaget som kunne ha særleg interesse av denne kampanjen? I så fall: Ta dei med til Oslo!, avsluttar Torunn.

Av Jens Kihl

jens.kihl@neitileu.no

Nei til EUs landskonferanse. 2. april vil Nei til EU syne korleis EØS-avtalen grip inn i norsk kommunekvardag, og at norske folke til konferansen vår. Det er eg ganske stolt av, seier Torunn Kanutte Husvik, nestleiar i Nei til EU og leiar for kommunalpolitisk arb

En nittiåring i hundre!

■ **Åge Almskaug**, mangeårig aktivist i Østfold og Sarpsborg Nei til EU, fylte 90 år 24. februar. Nei til EU er Åge sitt hjertebarn og en organisasjon han fremdeles er aktiv i. På fylkesrådsmøter, fylkesårsmøter og åpne møter i Nei til EU i Østfold finner vi alltid Åge. Ja, i sitt nittiende år var han leder av valgkomiteen i fylkeslaget!

Åge var aktiv i Folkebevegelsen mot EEC på Lambertseter i Oslo fra 1970 til folkeavstemningen i 1972. I februar 1990 startet organisasjonsbyggingen

Åge Almskaug

gen i Nei til EF i Østfold. Lokallaget ble stiftet, og fylkeskontoret ble lokalisert i Sarpsborg. Blant de ivrigste fant vi Åge. Hva er så den viktigste oppgaven fremover?

– Jo, det er å holde beredskapen ved like, sier Åge.

Av Terje Bjørlo

Fylkesleder i Østfold Nei til EU

FAKTA

Landskonferansen

- Kva: Nei til EUs landskonferanse: Hausmannsgate 16, Oslo
- Kampen om kommunane
- Når: Laurdag 2. april, klokka 10.00 til 18.00
- Kvar: Norsk design- og arkitektursenter,
- Fullt program: www.neitileu.no
- Påmelding: konferanse@neitileu.no eller 22 17 90 20
- Pris: Gratis!

Vi i Nei til EU vil nytte lokalvalåret 2011 til å syne korleis EØS-avtalen grip inn i norsk kommunekvardag på ein negativ måte.

De folkevalde framleis har meir reell makt enn folkevalde i EU. – Vi har rett og slett fått dei aller dyktigaste personane i landet sk arbeidsgruppe. Her viser ho fram plakaten for konferansen, og i bakgrunnen er Norsk design- og arkitektursenter.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

Omkamp endte med stort neiflertall

■ **Helga** 11.-12. februar ble årsmøtet i AUF i Oslo avholdt. Omlag femti valgte delegater fra lokallagene møttes på Stortinget for å drøfte politiske uttalelser og ikke minst vedta et Europapolitisk program. EU-saken var gjenstand for debatt og votering på årsmøtet.

I debatten ble det fra nei-si-

den hevdet at det var et litt underlig tidspunkt å drøfte EU-medlemskap, all den tid AUF nylig hadde bekreftet sitt EU-nei på landsmøtet, samtidig som Utenriksdepartementets EØS-utvalg presenterer sin rapport og sine funn først i desember. Slik sett er det «både for sent og for tidlig» med en slik

EU-debatt, følte mange på nei-siden.

Til tross for en ja-appell tidligere på møtet fra Jonas Gahr Støre, vedtok AUF i Oslo til slutt å si nei til norsk medlemskap i EU med overveldende flertall. Stemmetallet ble 11 ja - 38 nei, og dermed endte omkampen om EU med at fylkeslaget fremdeles er tydelig mot EU.

KORT & GODT

Marianne Granheim Trøyflat

Trond Yngve Larsen

Wibeke Bergheim

Lill Fanny Sæther

Nye tilsette i Nei til EU

■ **Nei til EU** har fått fleire nye tilsette. I førre nummer vart informasjonsmedarbeidar Marianne Granheim Trøyflat presentert, no har ho fått følgje av Trond Yngve Larsen, som er administrasjonssekretær og regionssekretær

for Vestfold og Nord-Trøndelag. Fram til sommaren er han også regionssekretær for Akershus. Wibeke Bergheim er regionsekretær i Nordland og Troms og Lill Fanny Sæther er ansatt som fylkessekretær i Finnmark.

■ **8 av 10 seier nei i Sogn og Fjordane.** Nær 80 prosent av dei spurde seier nei i ei måling utført av Sentio, melder NRK Sogn og Fjordane. Berre 5 prosent svarar veit ikkje. Håkon S. Giil, leiar i Sogn og Fjordane Nei til EU, er glad.

– Vi skal vere klar over at dette kan skifte framtida. Men vi håper og trur at dette er eit fleirtal som vil halde langt fram og at folk forstår at dette systemet ikkje passar for Noreg.

Nytt Vett om Arktis

■ **Nei til EUs skriftserie** Vett nr. 1 2011 ser på hvordan utviklingen i nordområdene tegner et nytt verdenskart. Utredningsleder i Nei til EU, Morten Harper, er redaktør for heftet.

EU har ingen kyststater i Arktis, men har likevel utformet en politikk om regionen. Arktis er et av klodens største urørte naturområder med ettertraktede ressurser, og forventes å bli en korridor for internasjonal transport.

Abonnerer av skriftserien

Vett nr. 1 2011 ligger ved avisa dersom du er abonnent

Vett får dette nummeret som vedlegg til Standpunkt. Alle medlemmer i Nei til EU kan bli abonnenter (gratis) ved å kontakte Nei til EU på 22 17 90 20 eller neitileu@neitileu.no

ISLAND:

Ja-siden samles

■ **I februar ble** organisasjonen «Já Ísland» etablert som en felles kampanjeorganisasjon for å melde Island inn i EU. 11 organisasjoner som ønsker EU-medlemskap står bak den felles organisasjonen, melder jasiden.no.

«Aksjon frammøte»

– send inn bilder!

■ **Folkeavstemningen** 28. november 1994 hadde en virkelig høy valgdeltakelse. Hele 88,9 prosent av de stemmeberettigede deltok. Og det var ikke tilfeldig. «Aksjon frammøte» var en kampanje drevet av Nei til EU for å få nei-folket til stemmeurnene og sikre legitimitet til avstemningen. Nei til EU visste at valgdeltakelsen kunne være så ymse i fylker med stort nei-flertall. Dette var en erfaring en hadde med seg fra 1972. Skulle det monne måtte alle nei-folkene komme seg til stemmelokalene. Det hjalp ikke med hjemmesittende nei-folk!

Regjeringen hadde lagt folkeavstemningen til en tid på året når det er som mest

ufyselig og værhardt over det meste av landet. For å sikre flest mulig nei-stemmer ble alle nivå i Nei til EU mobilisert til en siste kampanje.

Bildekomiteen til historiebokprosjektet vil ha bilder fra det ganske land fra dette store organisatoriske løftet. Sitter du på noe? Send informasjon til bilder@neitileu.no. Husk å få med ditt eget navn og telefonnummer – og litt forklaring rundt bildet; hvor, hvem er med og så videre.

Av Kristine Mollø-Christensen
Bildekomiteen

«S-ordet» går igjen i EEC/EF/EU-debatten. Enkelte opplever det som et

Sjølråderett

Nei til EU brukte i svært liten grad sjølråderett i sin argumentasjon i 1994. Stikk i strid med påstanden fra ja-siden om at det var og er nei-sidens viktigste argument.

ARKIVFOTO: NEI TIL EU

I vår hjemlige debatt om europeisk integrasjon hører man tidvis nei-folk poengtere at «det er langt til Oslo, men enda lengre til Brussel». En lokal variant kunne man lese i VG 23. august 2007, da Høyres listetopp Hanne Alstrup Velure i Lesja uttalte at «det er meget langt til Lillehammer!!!». Med tilhold i Lesja, «i utkanten av Oppland», opplevde hun at storsamfunnet grep inn i lokale saker på en uhørt måte, og ga uttrykk for at «den verste følelse et menneske kan føle er avmakt!». Bakgrunnen var at Lesja kommune ble overstyrt av Fylkesmannen i Oppland (som holder til på Lillehammer) i en konfliktsak knyttet til bygging av 800 nye hytter på vintersportsstedet Bjorli. «Ignoranse, maktarroganse og mangel på respekt», raste Alstrup Velure. Høyretoppen, som er prosjektleder for Bjorlitoppen Utvikling, gjorde forøvrig et brakvalg i 2007, da hennes parti økte oppslutningen med fire prosent, og sitter i dag i kommunestyre og formannskap i Lesja. To år senere skrev hun i Gudbrandsdølen Dagingen om partiets syn på lokal nasjonalparkforvaltning, der hun understreket at Høyre «ønsker å flytte makt og myndighet ned til lokale forvaltningsorganer» og «ønsker beslutninger

nærmest mulig innbyggerne». Hanne Alstrup Velure er tilhenger av selvstyre, og for å fjerne all tvil var artikkelen som ble lagt ut på nettsiden til Oppland Høyre ledsaget av en illustrasjon med den utvetydige formuleringen: «Vi vil ha mer lokal selvråderett!»

Det er visst også moderpartiets linje. Høyres landsmøte vedtok i 2008 en resolusjon som het «Økt selvråderett – mindre statlig overstyring», som argumenterte for at når «beslutninger fattes nærmest dem det angår, av dem det angår, vil løsningene tilpasses det enkelte lokalsamfunn og enkeltmennesket på den beste måten». I forbindelse med sykehus-saken på Nord-vestlandet ved årsskiftet 2010/2011 påpekte framtrepende representanter fra Høyre at man måtte lytte til lokalbefolkningen og at politikken ikke skulle utøves av «ansiktsløse byråkrater», retorikk til forveksling lik velkjent Nei til EU-argumentasjon. Høyres generalsekretær Lars Arne Ryssdal uttalte til Klassekampen 25. oktober i fjor at det var et «dilemma for nei-partiene SV og Sp at mange i bygde-Norge ikke ser samsvar mellom disse partienes forsvar av norsk selvråderett i forhold til EU og overkjørselen mange

opplever av den lokale selvråderetten og eien-domsretten». Hvorvidt han selv ser det motsatte paradokset, nemlig at hans eget parti taler varmt for lokal selvråderett og fnyser av nasjonal selvråderett – mot statlig overstyring og for overstatlig styring, så å si – er et åpent spørsmål.

Råderett og «salg av Norge»

Hvor skal makta ligge? Hvordan er maktfordelingen mellom folkevalgte og ikke-folkevalgte? På hvilket nivå skal beslutningene fattes? Det var det som opptok Høyretoppen i Lesja, og for mange nei-folk handler EU-saken først og fremst om det samme. Slik har det vært lenge. I desember 1961, i forbindelse med den første «EU-debatten», signerte en rekke fremtrepende intellektuelle – kjent som «De 143» – et opprop mot tilslutning til EEC. I oppropet het det at «vår eiendomsrett og råderett over eget land blir undergravd» som medlem, og videre: «Norge må sikre seg handlefrihet så vel i den indre økonomiske politikk som i den ytre.» Handlefrihet og råderett har altså vært viktig for nei-sida i femti år.

De fleste assosierer begrepet «sjølråderett» med 1972 og nei-sida. Nei-sidens retorikk blir analysert av Lars Kjetil Köber i en svært interessant hovedfagsoppgave i historie ved Universitetet i Oslo fra 2001, kalt «Verre enn unionen med Sverige» – om bruken av

unionsbegrepet og historiske sammenligninger med unionen med Sverige i EEC/EF/EU-debattene 1961-1994. Köber, som selv har vært leder i Europeisk Ungdom, skriver at hovedslagordet til Folkebevegelsen mot EEC i den avsluttende kampanjen i 1972 var «Stem nei til union!» (tyve år før EEC/EF faktisk skiftet navn til Den europeiske Union.) 7. juni 1972 arrangerte Folkebevegelsen mot EEC et stort demonstrasjonstog i Oslo. Det var startskuddet for den avsluttende nei-kampanjen fram mot folkeavstemningen vel tre måneder senere, og mer enn ti tusen nei-folk gikk under tre hovedparoler: «Slå ring om grunnloven», «Ja! til selvstyre» og «Nei! til EF-union».

Den såkalte Arbeiderkomiteen mot EEC og Dyrtid (AKMED) hadde sitt utspring i ml-bevegelsen og ble stiftet høsten 1970. AKMED ble opprettet som et alternativ til Folkebevegelsen mot EEC og ble kjent for slagordet «Nei til salg av Norge», ifølge Köber «det i særklasse mest nasjonalistiske slagordet som har blitt brukt i noen norsk debatt om EEC/EF/EU». Slagordet hadde tidligere vært brukt i striden om konsesjonslovene, og av det såkalte «Bergensutvalget» under EEC-kampen i 1962. Köber skriver at AKMED etter hvert utvidet slagordet til «Nei til salg av Norge – Forsvar norsk Sjølråderett», og at en glidende overgang fant sted fra den «internasjonalistiske

anti-imperialistiske retorikken [som] var rådende frem til høsten 1971», til «den nasjonale agitasjonen» som dominerte det siste året før folkeavstemningen. I EU-kampen på 1990-tallet var det ifølge Köber særlig i partiet RV at «den nasjonale argumentasjonen [ble] trukket langt». Man brukte «det gamle slagordet til AKMED; Forsvar norsk sjølråderett – Stem Nei til salg av Norge». Parolen «Nei til salg av Norge» preger den dag i dag en stor husvegg i Prinsens gate 14 i sentrum av Trondheim, der partiet Rødt har sitt lokale partikontor.

Fiksering på «selvråderett»

Selv om «sjølråderett» altså ikke var særlig mye i bruk i 1994, ifølge Köber ikke «hos andre enn RV», og for lengst er erstattet med andre ord av den organiserte nei-sida, lever begrepet nær sagt sitt eget liv i det norske ordskiftet om EU. Til tross for at den tidligere lederen i Europeisk Ungdom dokumenterer at begrepet «ble brukt i svært liten grad i kampanjen 1991-1994», er det etablert et inntrykk av at det var den sentrale parole for nei-sida – og fortsatt er det.

EU-tilhengerne synes nærmest fiksert på begrepet, og bruker det i tide og utide. I 2004, på tiårsdagen for EU-avstemningen, skrev Erna Solberg en kronikk i VG med den optimistiske tittelen «Klar for Europa», der hun slo fast at «selvråderett – nei-sidens viktigste slagord – er blitt et nokså utdatert begrep i en verden der beslutninger som fattes i andre land og i internasjonale fora får stadig større betydning for

„ Selv om «sjølråderett» altså ikke var særlig mye i bruk i 1994, ifølge Köber ikke «hos andre enn RV», og for lengst er erstattet med andre ord av den organiserte nei-sida, lever begrepet nær sagt sitt eget liv i det norske ordskiftet om EU.

et skjellsord, andre som en «stråmann». Noen liker det.

– eller feil?

utviklingen her hjemme». At «selvråderetten» er nei-sidens viktigste slagord kan i høyeste grad diskuteres. Hun uttalte på Europabevegelsens landsmøte i juni 2009 at «selvråderetten, ett av nei-sidens viktigste argumenter», var «gått ut på dato».

Landets største avis skrev på lederplass 27. januar 2000 at «fremdeles holder sterke neikrefter fast ved kravet om 'sjølråderett' i forhold til Brussel», hvorpå det anføres at «uttrykket er i dag meningsløst». Men det er jo VG selv som bruker dette «meningsløse» begrepet hyppig(!). Daværende EU-ambassadør Gerhard Sabathil skrev 13. mai 2002 en artikkel i Dagsavisen under overskriften «'Sjølråderetten', der hovedpoenget var at hverken Norge eller de andre EFTA-landene har mulighet til å stoppe vedtak i EU gjennom EØS-avtalen. I overskriften brukte han begrepet i hermetegn, trolig for å understreke en slags sarkasme. Da Europabevegelsens leder, Paal Frisvold, 21. desember 2009 ble bedt av Nationen om å forklare nei-sidas framgang, kom først den sedvanlige, rituelle utskjelling av meningsmotstanderne: «Vi framstår som superegoister, sier Frisvold, som synes det er flaut å være nordmann i Brussel.» Man kan saktens skjønne at det er en belastning og evig hodepine for ja-lederen, selv bosatt i Brussel. Han hadde også en hilsen til den hjemlige folkebevegelsen mot EU: «Nei til EU er dominert og består av folk som er beskyttet fra markedet og får store subsidier fra staten. Det er et lite antall veldig bortskjemte folk som profilerer nei-sida.» Løsningen for ja-sida var denne: «Vi må vise at

nei-sidas snakk om sjølråderett er tomt prat.»

I januar 2004 hevdet Thorbjørn Jagland at «for en politiker er det ydmykende å være henvist til å ringe rundt for å be om hjelp i stedet for å kunne kreve sin rett som likeverdige partnere», og la til at «det har i alle fall ikke noe med selvråderett å gjøre». På samme tid uttalte Carl Bildt på et Civita-seminar at «det er en illusjon av dere har selvråderett». Professor Victor Normann, tidligere Høyre-statsråd, fulgte opp i sin bok «Blue notes – politikens paradokser», der det het at nordmenn har «opphevet til et ideal den nasjonale sjølråderetten som var årsaken til verdenskriger». Intet mindre. Da Jens Stoltenberg i april 2004 gjestet kongressen til de svenske Sosialdemokratene, sa han ifølge Aftenposten følgende i sin hilsningstale: «Fra min lille strand på Hvaler trenger jeg bare å løfte litt på hodet for å drømme meg inn i EU.» Etter beretningen om dagdrømmen sin, la han til at «Norge har sluttet seg til det indre marked, den mest kapitalistiske delen av EU. Forskjellen er at vi ikke er med på å bestemme – og det kaller vi selvråderett». Sommeren 2005 skrev sjefsredaktør Gunnar Stavrum i TV 2 Nettavisen i en rasende kronikk kalt «Norge,

mitt Norge» at «selvråderetten ser ut til å være minst like sterk som kjønnsdriften og misunnelsen som en norsk egenskap. Mønsteret som avtegner seg er nokså tydelig.

Stråmann og skjellsord

Det noen kaller «nei-sidas snakk om sjølråderett» er egentlig en klassisk stråmann. Stråmann er i utgangspunktet en menneskeformet dukke laget av strå, oftest brukt som fugleskremsel eller til kamptrening, men det er i denne sammenheng mest relevant at «stråmann», eller «stråmannsargumentasjon» også er et kjent retorisk knep i politisk debatt. Ifølge nettleksikonet Wikipedia består knepet i å «lage seg en stråmann av motstanderen ved å tillegge denne meninger som det er lett å tilbakevise, dernest tilbakevise dem, og endelig skape inntrykk av å ha tilbakevist noe motstanderen faktisk står for». Å «sette opp en stråmann», eller «stråmannsargument» kan betraktes som en avledningsmanøver, og en klassisk vri er å gjengi motstanderens argumenter i svekket form, tilbakevise dem, og late som originalargumentet har blitt tilbakevist.

«Sjølråderett» er åpenbart blant ja-sidas favorittangrepspunkter, og har mye stråmann i seg. For nei-folk

oppleves enhver anklage eller insinuasjon om sneversyn, innadvendthet, egoisme, rasisme og negativ nasjonalisme som urettferdig og ubehagelig. Følgelig snakker nokså få EU-motstandere i dag høyt om «s-ordet», som noen føler gir slike assosiasjoner. Våren 2005 skrev Trond Andresen, en kjent skikkelse på ytre venstre fløy i Trondheim, en kronikk i Klassekampen kalt «Nasjonalt? Fysj!», der han poengterte at «så nylig som i 1994 var det akseptabelt å bruke begreper som 'nasjonal suverenitet' og 'nasjonal sjølråderett'». Andresen pekte på at «i dag derimot, kan man ikke bruke sånne ord uten at tankepolitiet i de urbane og 'hippe' medie- og intellektuelle kretser øyeblikkelig roper alarm om at her er det fremmedfiendtlighet ute og går». Han mener «nei-fløyen i EU-debatten har nærmest blitt mobba til ikke å bruke slike ord og begrep i sin argumentasjon». Det har Trond Andresen utvilsomt langt på vei rett i. Mange steder anses «sjølråderett» som nærmest et skjellsord, og langt inn i Nei til EU oppfattes det som bortimot politisk ukorrekt. På den organiserte nei-sida råder en viss ambivalens, for ikke å si motstand mot «sjølråderett» og det enda mer eksplisitte begrepet «nasjonal sjølråderett». Unntak finnes imidlertid. Eksempelvis heter det i Ungdom mot EU sin politiske plattform at «nasjonal sjølråderett er en forutsetning for folkestyre», og at man vil «styrke sjølråderetten mot EUs overnasjonalitet». I Arbeidsprogrammet for Rødt i perioden 2010-2012 står det i underkapitlet «Sjølråderetten»

at partiet ønsker «å gjenerobre og forsvare norsk sjølråderett». Da daværende kulturminister Trond Giske kommenterte EFTA-domstolens avgjørelse 14. mars 2007 om at spilleautomatmonopolet i Norge ikke var i strid med EØS-avtalen, sa han fornøyd og lakonisk til NTB at kjennelsen var «en seier for spilleavhengige og selvråderetten», og «en gledens dag for de spilleavhengige og for alle som er opptatt av at vi skal være herre i eget hus».

Tross stadige påminnelser fra ja-sida om hvor viktig begrepet «sjølråderett» angivelig er for nei-sida, er begrepet nå mer eller mindre forsvunnet fra begrepsapparatet. Også mer nøytrale ord som «selvbestemmelse» og «selvstyre» synes å fases ut av nei-vokabularet, mens «råderett» forblir stuerent, ofte begrenset til forvaltning av fiskeri- og andre naturressurser. Begrepet «handlefrihet» blir av mange opplevd som moderne og tilpasset vår tid, selv om det ble brukt i oppropet fra «De 143» i 1961.

I VG-oppslaget høsten 2007 der Høyre-topp Alstrup Velure kjempet for selvråderett for sin lille kommune øverst i Gudbrandsdalen, skrev avisen at «mange lokalpolitikere føler ofte at deres makt er sterkt innskrenket av retningslinjer fra høyere hold, og at de dermed ikke har det frie spillerommet de selv skulle ønske de hadde». Det samme vil skje ved norsk innlemmelse i EU – uansett om man kaller kampen mot fjernstyring og maktkonsentrasjon et forsvar for handlefrihet, suverenitet, selvstyre eller sjølråderett.

» Også mer nøytrale ord som «selvbestemmelse» og «selvstyre» synes å fases ut av nei-vokabularet. Begrepet «handlefrihet» blir av mange opplevd som moderne og tilpasset vår tid.

MINNEORD:

Eilev Tveit
til minne

Det var med sorg me fekk meldinga om at Eilev Tveit var død 29. januar. Eilev var fødd i Tveitgrend i Kviteseid i 1925, og her vaks han opp. Som yrkesaktiv var han lastebilsjåfør og busett i Seljord. Som pensjonist flytta han attende til Tveitgrend.

Eilev var ein sterk motstandar av norsk medlemskap i EU, noko som kom fram også under gravferda då han hadde ønskt ei gåve til Nei til EU framfor blommar. Eilev var aktiv i EU-kampen i Seljord før avstemminga i 1994. Dei seinare åra var han aktiv i Kviteseid Nei til EU, og han var leiar der fram til laget i år vart slege saman med Nissedal og Seljord og vart til Vest-Telemark Nei til EU.

Eilev var også aktiv på fylkesplan. Som fyrste varmann til styret i Telemark Nei til EU møtte han på alle styremøte så langt helsa til lét det.

Det er likevel ikkje i fyrste rekke i styrerommet og som leiar me bør minnst Eilev, men for den store dugnadsinnsatsen han gjennom mange år har lagt ned. Kor mange tusen postkasser han har levert informasjon frå Nei til EU i, veit ingen.

Eilev var ikkje den som ønskte seg verv, men når det var vanskeleg å få andre til å ta på seg ei oppgave, sa Eilev ja. Saknet av Eilev er stort i organisasjonen som han levde og anda for, men det største saknet har familien. Våre tankar går spesielt til kona Borghild og borna.

Me lyser fred over Eilev Tveit sitt minne.

Av Jon Olav Strand

Telemark Nei til EU
Jon Ingebretsen
Vest-Telemark Nei til EU

MINNEORD:

Sören
Wibe

Den sterkt engasjerte svenske EU-motstanderen Sören Wibe døde 29. desember 2010, 64 år gammel. Sören Wibe var en av de mest kunnskapsrike motstanderne mot å innføre euro som svensk valuta. Wibe var også kritisk til fagbevegelsens manglende evne og vilje til å forsvare den svenske modellen mot EU-systemet. I 2008 meldte Wibe seg ut av det sosialdemokratiske partiet og gikk på som en av to partiledere i Junilistan, som er et tverrpolitisk EU-kritisk parti.

NY BOK OM AGRARPARTIA I EUROPA:

Annerledes-Europa

I åra før folkerøystinga i 1994 kom begrepet «Annleis-Noreg» inn i debatten mellom nei-sida og ja-sida. På nei-sida og i Nei til EU var ein svært varsam med å flagge nokon bestemt «positiv» politikk for Noreg utover «berekjelke»-plattforma til Nei til EU. Denne slo fast at det var det norske folk gjennom frie val som skulle bestemme kva slags økonomisk politikk, næringspolitikk, distriktpolitikk, miljøpolitikk, bistandspolitikk og velferdspolitikk som skulle førast i Noreg. Ikkje eit ord vart sagt om kva slags politikk som skulle førast. Dermed kunne nei-fronten unngå indre strid og konsentrere seg om hovudsaka. Men ved Stortingvalet i 1993 blei det eit uventa og historisk godt resultat for Senterpartiet – 16,7 % og 32 representantar på Stortinget.

Ein ting var at Senterpartiet i 1993 blei lønna av veljarane for å stå fast på nei-standpunktet – men det var noko meir. Eit parti må vere tydeleg også på det ein for, ikkje berre det ein er imot. I Sp hadde den dåverande leiaren Anne Enger og partiideologen Per Olaf Lundteigen framført ein argumentasjon for eit politisk alternativ under overskrifta «Annleislandet». Noreg skulle ta ei anna retning enn den kursen som EU-systemet var i ferd med å peike ut. Forfattarane av boka Annerledes-Europa nyttar akkurat dette som utgangspunkt for å undersøke den historiske bakgrunnen for det som må kallast ein radikaliseret sentrumpolitikk. Gitt at Senterpartiet hadde namnet Bondepartiet fram til 1959, var det etter forfattarane sine oppfatningar naturleg å leite fram dei ideologiske posisjonane i bonderørslene og deira politiske uttrykk. Og her stiller forfattarane sitt nøkkelspørsmål: Finst det interessante parallellar i utlandet i notid og fortid?

Finn parallellar med andre land: Forfattarane lanserer boka saman med Sp-leiar Liv Signe Navarsete. Til venstre Kjell Dahle og Håkan Larsson til høgre.

FOTO: SENTERPARTIET

Kjell Dahle og Håkan Larsson finn svar på dette spørsmålet ved ein systematisk gjennomgang av utviklinga av og i agrarparti i Norden og i Sentral- og Aust-Europa. I denne korte bokmeldinga nyttar det ikkje å yte forfattarane rettferd med å rekapitulere det utruleg omfattande stoffet dei legg fram. Heile 15 land er dekte – frå Bulgaria til Island. Svært kort resymert har agrarpartia vore borte oppe av ei masserørse på landsbygda, der ein kjempa for bondebefolkninga sin rett til eiga jord, og for å bli respektert på linje med bybefolkninga i landet. Gjennom å nytte demokratiet (småbønder var nærast ei majoritetsbefolkning i mange land før andre verdskrigen) kunne organiserte småbrukarar fremje sine klasseinteresser både som

produsentar og som borgarar med rett til utdanning og sosiale ytingar.

Men kor aktuelle er desse posisjonane i dagens Norden og Europa? Avgangen av småbønder i alle desse landa har vore formidabel, og behovet for politisk alliansebygging må i dag vere det einaste maktpolitiske alternativet for dei som skal forsvare familiejordbruket. Og, som forfattarane er inne på, overgangen frå å fremje klasseinteresser til å utforme ein brei, grønn politikk med eit globalt fokus på mat og miljø, framstår i dag som eit klart alternativ for parti som forvaltar ein agrarpolitisk arv.

Denne meldaren har stor sympati med prosjektet til forfattarane, og dei skal krediterast for å ha rydda vekk ei farleg misforståing som altfor lenge

har fått breie seg – nemleg at det skulle vere sterke fascistiske straumdrag i bondepartia i mellomkrigstida. Men di meir ein les om agrarpartia der ute, di meir overtydd blir ein om at nettopp i Noreg har ein greidd den heilt nødvendige omstillinga frå å vere småbønders masseparti til å bli eit allianse-søkande, grønt parti for desentralisering og folkestyre.

Av Nils Aarsæther

Professor ved Universitetet i Tromsø, og medlem i sentralstyret i Senterpartiet

BOK

Annerledes-Europa

Av Kjell Dahle og Håkan Larsson:
■ Pax Forlag 2010, 342 s.

En norsk James Bond

Eirik Wekre skriver en blanding av politikrim og politisk thriller. Tidligere har han utgitt blant annet «Operasjon Snøhvit» og «Operasjon Isbjørn». Nå er temaet spillet om ressursene i nord, men enda mer den storpolitiske jakten på Thorium – som i Wekres versjon finnes i spesielt utvinnbare konsentrasjoner i Telemark. Men for å komme til Telemark må vi veien om blant annet Sveits, Svalbard og Russland. USA, Russland og Frankrike er i sving for å sikre seg verdiene, og folk dør både av thoriumstråling og av agenter med og uten lisens til å drepe. Best lisens har PST-etterforsker

Hege Tønnesen. En moderne og politisk korrekt kvinnelig jurist i PST med helt spesielle egenskaper (og utrolig mye flaks) – ikke ulik det mer berømte forbildet til Ian Fleming.

Historien er drivende godt fortalt. Men den er ganske usannsynlig, og en smule overkonstruert. Men den gir en ganske fantasifull (og kanskje sannhetsnær) beskrivelse av hemmelige diplomatiske spill og hemmelige tjenesters virkelighetsforståelse.

Boka handler i liten grad om EU. Men temaet omkring Arktis og nordområdene er i høyeste grad aktuelt og relevant

for Standpunktets lesere. Så her finnes en del informasjon og historiefortelling som gir grunnlag for å forstå og nærme seg nordområdeproblematikken på en annerledes måte enn det du finner i stortingsmeldinger. Wekre etterlater for eksempel liten tvil om at det er olje og gass dette handler om, ikke miljø eller artsmangfold.

Men først og fremst er dette krim og spenning. Drivende god spenning.

God fornøyelse!

Av Heming Olaussen

heming.olaussen@neitileu.no

BOK

Operasjon høye nord

Av Eirik Wekre:
■ Gyldendal, 2010

Uhøytidelig X-ord med lett EU-vri

Bokpremier til tre heldige vinnere. Send inn!

Nr. 2-2011

■ Vi trekker tre korrekte svar og vinnerne vil motta en bokpakke. Klipp ut kryssordet og send det til **Nei til EU, Storgata 32, 0184 Oslo**, eller skann det inn/fotografer kryssordet og send det til **standpunkt@neitileu.no**. **HUSK NAVN OG ADRESSE!**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
12				13			14			15	
16		17	18		19		20				
21		22					23		24	25	
26	27	28	29		30		31		32		
33		34			35		36				
37					38	39	40	41	42	43	
	44		45						46		
47				48	49		50	51			
52		53	54			55		56	57	58	59
60		61	62	63	64		65			66	
	67			68							

Vannrett:

- Avis med mening
- Dobbeltstatsråd
- Kokeapparat
- Kevin (am. skuespiller)
- Standpunkt med historisk lav støtte
- Datauttrykk
- Kampanjeavis for ja-sida
- Komponist/eur.fagorg.
- Alene
- Spansk ferieby
- PST-spesialitet
- Ex-parti
- Kjølø ned
- I rekka
- Østlandspostens nett-navn (fork.)
- Tidl. transportleder
- Bondevik spesial
- Anonym
- Hovedstad i EU-land
- Emerson-Lake-Palmer klassiker (1971)
- Nasjonalt mesterskap
- Org.type (Fra før New Public Management)
- DLD-motstander
- The land of hope and glory
- Fagforeningskjempe
- Militær rangering
- By. Symbol på EU-galskap
- Man
- Forene
- Pisa
- Spor (av Stoltenberg)
- Tundraene

Loddrett:

- Utvalgsleder
- Halvorsen-spirit
- Opera
- Nestleder
- Generalsekretær
- Volvo
- Formannskapsland i EU
- Nr. 2
- Favoritt-statsråd
- Tilhengermerke
- Nei-guru
- Norsk Data
- Lillehammer-
- Vakker (nyn.)
- Vellagret cognac
- Maktparti
- Vinnersyn i EU-striden
- TV-kanal
- Emne
- Hvilested
- Steinar Berthelsen
- Monthy Pyton-uttr. (eng.)
- Hr.
- Landbruksprodukt
- Flaks
- Selskapsform
- September mnd.
- Dampskipsselskap
- Sandefjords Blad
- Dyktig naturvernorg.
- Nei-parti
- Nyvasket
- En Krogtoft
- Fylkesleder i Nei til EU
- Slik situasjonen kan fortone seg i mange EU-land
- Kjemme
- Koster som av og til trengs.
- Interesseorganisasjon
- Vancouver sist
- Vesen
- Rosa avis

N	E	B	B	Ø	S	G	L	E	F	S	E
M	A	A	S	T	R	I	C	H	T	I	
V	U	R	L	N	O	E	S	U	T	U	R
A	Ø	R	L	Y	A	B	N	O	E	N	
N	E	O	N	E	U	R	O	E	Å	N	
R	A	S	E	R	R	E	Å	C	Ç	R	A
O	Ø	T	E	R	N	O	E	D	T	T	
M	C	T	S	E	T	S	E	A	L	T	
P	Y	R	O	T	E	K	N	I	K	E	R
O	B	O	S	Ø	S	T	E	R	S	R	O
Y	E	N	R	E	R	O	E	N	U	P	
R	E	F	E	R	E	N	D	U	M		

Løsningen på kryssordet fra 1-2011

Vinnerne var:

- Atle Fremstad, 7318 Agdenes
- Gry Kongsrud, Fossvn 28, 1929 Auli
- Magne Løiten, 3350 Prestfoss
- Leif Hovde, Steinvågvegen 5, 6005 Ålesund

MINNEORD:

Ole Kopp er gått bort

Ole Kopreitan døde brått 23. januar hjemme på Råholt ved Eidsvoll Verk.

Så seint som torsdagen før var han på plass på kontoret til «Nei til atomvåpen» i Youngsgata 4 i Oslo. Der har han vært for halv sju seks dager i uka – når han ikke har vært på reise i arbeidet mot atomvåpen.

Ole Kopreitan ble født 19. september 1937. Faren døde da han var tre år gammel, og sammen med mora flytta han fra Hitra til Eidsvoll da han var ti.

I flere tiår har Ole Kopreitan vært en fast del av gatebildet på Karl Johan med den ombygde barnevogna full av plakater, hefter, løpesedler og jakkemerker om saker han brente for. «Gi det du syns», var svaret til Ole når det ble spørsmål om betaling.

«Utan Ole Kopp hadde Folkebevegelsen blitt ein papirtiger», skrev Andreas Hompland og Ivar Torvik i boka «De ulydige» som ble utgitt til Ole Kopreitans 50-årsdag i 1987. Det er spissformulert sagt, og for det norske folkestyrets skyld får vi håpe at det ikke er helt sant. Men at Ole Kopreitan er den enkeltperson som betydde mest for nei-seieren i 1972, er sikkert riktig. Og enda viktigere: Ole Kopreitan er den enkeltperson som bidro til at flest andre mennesker også engasjerte seg i arbeidet for å holde Norge utafor det som den gang het EEC.

Folkebevegelsen mot norsk medlemskap i EEC ble stifta 28. august 1970 etter at stortingsflertallet i juni hadde godkjent å sende en søknad om medlemskap. Ingen hadde klare planer for hva denne folkebevegelsen skulle gjøre og hvordan den skulle jobbe. Men få uker etter stiftelsen rykka Ole Kopreitan inn i kontorene sammen med en håndfull venner og bekjente og begynte å organisere alt som måtte organiseres – stands, møter, medlemsverving og lokallag.

Han starta ikke på bar bakke. Gjennom utallige

aksjoner – mot apartheid, mot Vietnamkrigen, for Mardøla-aksjonen, for Altaelva – hadde han et nettverk av aktivister i ryggen. Som reisesekretær og partisekretær i SF i 1967-69 hadde han stifta SF-lag over hele landet og hadde «personkjennskap i dei underligaste avkrokar der som ingen kunne tru han hadde vore» (Hompland/Torvik).

Dessuten: «Ole Kopp har samlemani. Han er Espen Askeladd som aldri kastar noe han finn, for ein kan aldri vita kva som kan koma til nytte. Og Ole Kopp hadde meir enn ei skreppe å lagre det i. Han hadde ein heil låve på Eidsvoll. Der hadde han mellom mye anna også store mengder trykksaker og brosjyrer frå anti-EEC-aksjonen i 1962. [...] Folkebevegelsen fekk dei i hyllene sine før dei hadde trykt eit ark sjøl.»

For Folkebevegelsen gjorde Ole Kopreitan seg uunnværlig lenge før han etter noen måneder ble ansatt som en slags altmuligmann både på kontoret og ute i organisasjonen.

Innsatsen hans for Folkebevegelsen er nok det ypperste eksemplet på det han sjøl kalte «demokratisk grunnarbeid». «Det skjer ingen ting i et demokrati hvis folk bare venter på neste kaffe latte. Et levende demokrati forutsetter at det blir brukt», sa Ole i et intervju med Romerikes Blad for et halvt år sia. Han levde som han lærte.

I 2002 fikk Ole 60 000 kroner i erstatning og oppreisning fordi han hadde vært utsatt for ulovlig politisk overvåking gjennom 22 år. Samme året fikk han Zola-prisen for sivilt mot (sivilcourage). Et eksempel på den anerkjennelsen han etter hvert fikk – også fra politiske motstandere – er at Kåre Willoch var til stede under utdelingen og gikk fram og gratulerte Ole med prisen.

Av Dag Seierstad
For Nei til EU

KALENDER

For mer informasjon om arrangementene, se neitileu.no/hva_skjer

Mars

9. mars: Årsmøte i Akershus Nei til EU i Kommunegården, Sandvika

12. mars: Årsmøte i Hedmark Nei til EU på Central Hotell, Elverum

12. mars: Årsmøte i Østfold Nei til EU på Smaalende hotel, Askim

12. mars: Årsmøte i Finnmark Nei til EU og åpent temamøte om Finanskrisen i EU, Karasjok.

12. mars: Årsmøte i Nord-Trøndelag Nei til EU i Samfunnshuset, Steinkjer.

12.-13. mars: Studentkonferansen Motmakt i regi av Studenter mot EU. Sted: Det akademiske kvarter, Bergen.

14. mars: Årsmøte i Telemark Nei til EU på Bø Hotell.

14. mars: Europautredningen inviterer til **debatt** om EU og norsk fiskeripolitikk på Biblioteket i Tromsø.

16. mars: Årsmøte i Oslo Nei til EU på Håndverkeren, Oslo.

19. mars: Årsmøte i Aust-Agder Nei til EU på Ungdomshuset, Mykland.

19. mars: Årsmøte i Oppland Nei til EU på Bjørns Kro og Hotell, Lillehammer.

22. mars: Årsmøte i Bergen Nei til EU.

22. mars: Europautredningen inviterer til **debatt** om *Lobbynasjonen: Norske offentlige og private nettverk i EU* på Litteraturhuset, Oslo.

29. mars: Europautredningen inviterer til **debatt** om EU og norsk utdannings- og forskningspolitikk, på Dragvoll, Trondheim.

30. mars: Stoffrist for Standpunkt 3-2011.

April

2. april: Nei til EUs landskonferanse: Kampen om kommunene. Hvordan påvirker EØS-avtalen lokaldemokratiet? Norsk Design- og Arkitektursenter i Hausmannsgate 16, Oslo.

3. april: Rådsmøte i Nei til EU.

Mai

25. mai: Stoffrist for Standpunkt 4-2011.

August

4. august: Stoffrist for Standpunkt 5-2011.

September

22. september: Stoffrist for Standpunkt 6-2011.

Oktober

8.-9. oktober: Nei til EUs kvinnekongress

22. oktober: Rådsmøte i Nei til EU.

November

11.-13. november: Nei til EUs landsmøte på Rica Seilet hotell, Molde.

Desember

1. desember: Stoffrist for Standpunkt 1-2012.

Neste Standpunkt

Frist for innsendte bidrag til nummer 3-2011 er 30. mars.

Endepunkt

«Den siden som forsøker seg med triks og slagord vil tape»

THORBjørn JAGLAND, Dagbladet 12. mars 1994.

PÅ SISTE

UNGDOM MOT EU 20 ÅR:

Ny ledelse i Ungdom mot EU

På landsmøtet til Ungdom mot EU i januar 2011 ble Marte Gustad Iversen fra Toten valgt til ny leder. Arbeidsåret starter med å feire 20-årsjubileum for organisasjonen.

Ungdom mot EU fylte 20 år torsdag 17. februar, og inviterte til bursdagsfeiring og folkefest utenfor Stortinget. Etter folkeavstemmingen i 1994 ble Ungdom mot EU forsøkt nedlagt, med den begrunnelse at EU-kampen var over og det ikke lenger var behov for organisasjonen.

– 20 år etter oppstarten fortsetter vi imidlertid å spille en viktig rolle som folkeopplyser og vaktbikkje. På tross av vedvarende motstand mot EU i folket, og selv om Norge ikke er medlem, påvirkes norsk politikk like fullt av det som skjer i Brussel, sier Marte Gustad Iversen. Med seg i ledelsen har hun Jonas Wenberg som generalsekretær, Karoline Runestad som første nestleder og Johannes Dalen Giske som andre nestleder.

Gleder seg

Den nye ledelsen gleder seg til å ta fatt på oppgavene sammen med sentralstyret.

– Jeg håper og tror det blir et år med mye hardt arbeid, gode resultater og mye moro. Jeg gleder meg veldig til å bli kjent med både gammel og ung i nei-bevegelsen. Ellers er jeg opptatt av å videreføre det gode arbeidet som har blitt lagt ned av mange ildsjeler gjennom 20 år, og sette et tydelig ungdomsperspektiv på EU-debatten, sier nyvalgt leder Marte Gustad Iversen.

Den nye generalsekretæren Jonas Wenberg gleder seg til å ta fatt på arbeidet.

– Vi har fått inn mange nye, utrolig dyktige personer. I år har vi fått inn spisskompetanse på mange nye områder, og vi skal utnytte all den kunnskapen vi har fått inn i våre kampanjer om velferd og EPA.

Allerede i gang

Ungdom mot EU skal jobbe med to kampanjer politisk i denne perioden. Vårkampanjen heter «Kampen for velferden», hvor

ungdomsorganisasjonen vil sette spesielt fokus på arbeidsliv og utdanningspolitikk.

– Det er viktig å vise at Norge har større økonomisk handlefrihet utenfor EU og eurosamarbeidet, og at vi kan bruke denne til å trygge velferdsstaten og den nordiske modellen, sier Iversen.

I høstkampanjen «En dårlig handel» skal Ungdom mot EU sette fokus på EUs urettferdige handelsavtaler med utviklingsland. I tillegg blir EØS-arbeidet viktig, både gjennom «Alternativer til EØS», og i arbeidet med de til enhver tid aktuelle direktivene. Johannes Dalen Giske understreker hvor viktige kampanjene blir:

– Gjennom å vise EUs sanne ansikt i arbeidsmarkedspolitikken og i sin handel med fattige land kan vi gå i strupen på jassidas påstander om at EU er et solidaritetsprosjekt. Samtidig blir det viktig å holde trøkket oppe mot datalagringsdirektivet, postdirektivet, vikarbyrådirektivet og de andre usosiale tiltakene EU vil at vi skal gjennomføre.

Høye ambisjoner

Iversen peker på lokallaga som et prioritert satsingsområde:

– Organisasjonisk skal vi satse på å styre lokallagene våre. Det er medlemmene våre som er Ungdom mot EU, og det er derfor viktig at hovedaktiviteten vår foregår der de befinner seg, altså lokalt. Fra sentralt hold vil vi derfor støtte opp om det lokale arbeidet. I tillegg skal vi bli en større og sterkere organisasjon med et medlemstall på 2150, så verving må til. Vi håper derfor at Nei til EUs medlemmer også huker tak i engasjerte ungdommer som kanskje vil være med hos oss.

– Hvordan skal dere få ungdom født etter forrige EU-avstemming til å engasjere seg?

– Jeg tror vi kan bli enda flinkere til å sette fokus på saker som

Marte Gustad Iversen: – Jeg er opptatt av å videreføre det gode arbeidet som har blitt lagt ned av mange ildsjeler gjennom 20 år, og sette et tydelig ungdomsperspektiv på EU-debatten. FOTO: UMEU

Fra toppen: Karoline Runestad (første nestleder), Johannes Dalen Giske (andre nestleder) og Jonas Wenberg (generalsekretær).

opptar ungdom, for eksempel Schengen og globale spørsmål som utvikling, fordeling og miljø, sier Iversen.

– I tillegg må vi bli flinkere til å vise hvordan ungdom påvirkes av EU og EØS når det gjelder skole, utdanning og det å komme seg inn på arbeidsmarkedet.

Dessuten kan vi nok bli enda flinkere til å samarbeide med andre ungdomsorganisasjoner og politiske ungdomspartier for å favne bredest mulig, avslutter Iversen.

– Vi må fokusere på at hverken Norge eller resten av verden vil tjene på et norsk EU-medlemskap, sier Giske.

– Vi må vise konsekvensene av EUs politikk, samtidig som vi viser hvor udemokratisk og uforanderlig EU-systemet er.

Wenberg sier seg enig, og legger til:

– Jeg tror det viktigste vi må jobbe med er å få flere medlemmer, og flere aktive medlemmer. Ungdom er den desidert mest EU-kritiske gruppen i Norge, og vi er nødt til å utnytte potensialet vi har her. Dette tror jeg også blir den største utfordringen, da ungdom ofte tenker at slaget er vunnet, siden debatten er totalt fraværende i offentligheten. Derfor mener jeg at vår hovedoppgave må være å få ungdom til å skjønne viktigheten av å være aktiv på nei-siden.

Øvrige medlemmer av UmEUs sentralstyre er Vegard Østhagen, William Johnsen, Linnea Schmedling, Martin Giset og Angelica C. Olsen.

Av Hilde Firmann Fjellså
hilde@umeu.no